

PAN

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK ZOOTECHNICZNYCH
I AKWAKULTURY

Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury
Polskiej Akademii Nauk

Biuletyn Informacyjny

kwartalnik VI

Nr 3-4/2024

Warszawa, 2024

W numerze

1. Słowo wstępne	2
2. Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk w kadencji 2024-2027	3
3. Pierwsze posiedzenie Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN 27 maja 2024 r.	6
4. Drugie posiedzenie Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN 10 października 2024 r.	8
5. Wydarzenia	11
6. Członkowie zespołu z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie zostali Laureatami Prestiżowej Nagrody Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN	18
7. Opinie i stanowiska Komitetu	22
8. Konferencje i warsztaty	31
9. Tytuły i stopnie naukowe	50
10. <i>Pro memoria</i>	54
11. Nowe książki	56
12. Kalendarium konferencyjne	59

Słowo wstępne

Szanowni Państwo,

mamy koniec i początek, nawiązując do tytułu noblowskiego tomiku wierszy Wisławy Szymborskiej. W roku bieżącym zakończyła się kolejna kadencja Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk, w której to wspólnym wysiłkiem, inwencją i nierzadko entuzjazmem udało się nie tylko realizować regulaminowe cele, lecz także pozytywnie zaistnieć w zewnętrznej przestrzeni.

W maju odbyło się pierwsze posiedzenie plenarne Komitetu, podczas którego dokonano jednogłośnie wyboru władz. W imieniu wybranych dziękuję za ten czteroletni kredyt zaufania, zapraszając jednocześnie do współpracy zarówno społeczność naukową, jak i przedstawicieli szeroko rozumianej praktyki zootechnicznej i rybackiej. Przed nami jest wiele wyzwań wymagających zintegrowanych działań, a nade wszystko autentycznego zaangażowania „ponad podziałami”. Wyrażam wdzięczność Państwu, którzy przyjęli nasze zaproszenie do udziału w pracach sześciu Komisji, dwóch Sekcji i Zespołu ds. przygotowania raportu o stanie kadr zootechnicznych i rybackich. Planujemy również powoływanie doraźnych zespołów eksperckich, licząc bardzo na Państwa wsparcie.

Ostatnie miesiące nie należą do spokojnych. Przedłożony w lipcu projekt Ustawy o Polskiej Akademii Nauk zawierał zapisy o zmianie formy i sposobu tworzenia Komitetów Naukowych, co w praktyce oznaczałoby wygaszenie działalności obecnych struktur na przełomie roku. Mimo że tę sprawę trudno wciąż uznać za definitywnie zamkniętą, to jednak perspektywa niekorzystnych zmian została przesunięta poza przewidywalny horyzont czasowy.

Niezwykle ważnym wyzwaniem jest również procedowanie projektów ustawy dotyczącej ochrony zwierząt. Ten akt prawny będzie determinował, nie tylko przyszłość zootechniki i rybactwa, lecz także inne obszary życia społecznego. Dziękuję za dotychczasowe wsparcie. Nieocenioną jest konstruktywna współpraca z Komitetem Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu PAN, władzami Wydziałów i Instytutów, a także organizacjami branżowymi i towarzystwami naukowymi, a szczególnie Polskim Towarzystwem Zootechnicznym. Jednym z priorytetów obecnej kadencji pozostają starania o nadanie uprawnień zawodowych zootechnikom i ichtiologom.

Przedkładamy kolejny numer Biuletynu Informacyjnego KNZiA. Bardzo dziękuję Zespołowi Redakcyjnemu pod kierunkiem Pani Profesor Brygidy Ślaskiej za podjęcie się tych obowiązków, życząc nieustającej satysfakcji z dzielenia się wiadomościami ze środowiskiem. Jednak, aby Biuletyn mógł spełniać nasze oczekiwania, niezbędne jest wspólne zaangażowanie w terminowe przekazywanie informacji z jednostek naukowych.

Młodzieżowym Słowem Roku 2024 zostało „sigma”, o wyraźnych konotacjach sukcesu. Życzę więc Państwu niegasnącej młodzieńczej energii do podejmowania ważnych wyzwań, będących źródłem dobra wspólnego.

Tomasz Szwaczkowski

Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk w kadencji 2024-2027

PREZYDIUM KNZiA PAN:

PRZEWODNICZĄCY:

prof. dr hab. inż. TOMASZ SZWACZKOWSKI, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

ZASTĘPCY PRZEWODNICZĄCEGO:

prof. dr hab. inż. KRYSZYNA BARBARA DEMSKA-ZAKĘŚ, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

prof. dr hab. inż. EUGENIUSZ GRELA, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

SEKRETARZ NAUKOWY:

prof. dr hab. inż. ANNA WÓJCIK, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

CZŁONKOWIE:

prof. dr hab. inż. KRYSZYNA KOZIEC, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

prof. dr hab. inż. BOGUMIŁA PILARCZYK, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

CZŁONKOWIE KNZiA PAN:

HONOROWA PRZEWODNICZĄCA:

prof. dr hab. dr h.c. multi DOROTA JAMROZ, Wrocław

CZŁONKOWIE HONOROWI:

prof. dr hab. dr h.c. MARIAN BUDZYŃSKI, Lublin

prof. dr hab. JULIAN KAMIŃSKI, Kraków

CZŁONKOWIE PAN:

1. **prof. dr hab. ZDZISŁAW SMORAĞ, czł. rzecz. PAN**, Instytut Zootechniki – PIB w Krakowie
2. **prof. dr hab. dr h.c. MAREK ŚWITOŃSKI, czł. rzecz. PAN**, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

3. **prof. dr hab. dr h.c. ADAM ZIĘCIK, czł. rzec. PAN**, Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie
4. **prof. dr hab. ANDRZEJ CIERESZKO, czł. koresp. PAN**, Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie
5. **prof. dr hab. JAROSŁAW OLAV HORBAŃCZUK, czł. koresp. PAN**, Instytut Genetyki i Biotechnologii Zwierząt Polskiej Akademii Nauk w Jastrzębcu
6. **prof. dr hab. dr h.c. multi JAN JANKOWSKI, czł. koresp. PAN**, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
7. **prof. dr hab. MAŁGORZATA SZUMACHER, czł. koresp. PAN**, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

CZŁONKOWIE Z WYBORU:

8. **prof. dr hab. inż. EMILIA BAGNICKA**, Instytut Genetyki i Biotechnologii Zwierząt Polskiej Akademii Nauk w Jastrzębcu
9. **prof. dr hab. inż. JOANNA BARŁOWSKA**, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
10. **prof. dr hab. inż. MONIKA BUGNO-PONIEWIERSKA**, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
11. **prof. dr hab. DOROTA CIEŚLAK**, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
12. **prof. dr hab. ADAM CIEŚLAK**, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
13. **prof. dr hab. ANNA CZECH**, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
14. **prof. dr hab. inż. ANDRZEJ GUGOLEK**, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
15. **dr hab. PAWEŁ KOŁODZIEJSKI, członek AMU**, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
16. **prof. dr hab. inż. STANISŁAW KONDRACKI**, Uniwersytet w Siedlcach
17. **dr hab. inż. PAWEŁ KONIECZKA, prof. UWM**, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie; Instytut Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego Polskiej Akademii Nauk w Jabłonie
18. **prof. dr hab. inż. JOANNA MAKULSKA**, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

19. **prof. dr hab. inż. PIOTR MICEK**, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
 20. **dr hab. inż. MACIEJ MURAWSKI, prof. URK**, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
 21. **prof. dr hab. inż. MAŁGORZATA OŹGO**, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
 22. **dr hab. inż. MARCIN PSZCZOŁA**, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
 23. **dr hab. KAMILA PUPPEL, prof. SGGW**, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
 24. **prof. dr hab. inż. ADAM ROMAN**, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
 25. **prof. dr hab. inż. ANDRZEJ SECHMAN**, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
 26. **prof. dr hab. inż. MARIA SIWEK-GAPIŃSKA**, Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich
 27. **prof. dr hab. DARIUSZ SKARŻYŃSKI**, Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie
 28. **prof. dr hab. inż. IZABELA SZCZERBAL**, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
 29. **prof. dr hab. BRYGIDA ŚLASKA**, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
 30. **prof. dr hab. inż. PIOTR ŚLÓSZARZ**, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
 31. **prof. dr hab. inż. JAN UDAŁA**, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
 32. **prof. dr hab. inż. JERZY WILDE**, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
 33. **prof. dr hab. ZDZISŁAW ZAKĘŚ**, Instytut Rybactwa Śródlądowego – PIB im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie
 34. **prof. dr hab. inż. GRZEGORZ ZIĘBA**, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
 35. **dr hab. GRZEGORZ ŻAK, prof. IZ**, Instytut Zootechniki – PIB w Krakowie
-

Pierwsze posiedzenie Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN 27 maja 2024 r.

Pierwsze posiedzenie Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN w kadencji 2024-2027, odbyło się 27 maja 2024 roku w Warszawie.

W zastępstwie Dziekana Wydziału II – Nauk Biologicznych i Rolniczych PAN, prof. dr. hab. Krzysztofa W. Nowaka, czł. koresp. PAN (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), na mocy § 5 ust. 2 Regulaminu trybu wyboru członków i organów komitetów naukowych, obradom przewodniczył początkowo prof. dr. hab. Marek Świtoński, czł. rzecz. PAN (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), który powitał przybyłych na posiedzenie, wręczył powołania członkom Komitetu oraz podziękował dotychczasowym władzom Komitetu za dużą aktywność i efektywne działania.

W następnej kolejności prof. Świtoński rozpoczął wybory Przewodniczącego KNZiA. Jedyнным zgłoszonym kandydatem został prof. dr. hab. Tomasz Szwaczkowski (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu). Przeprowadzono tajne głosowanie, w wyniku którego prof. dr. hab. Tomasz Szwaczkowski został jednomyślnie wybrany na przewodniczącego Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury.

W skład Prezydium KNZiA weszli również:

Zastępcy Przewodniczącego: prof. dr hab. Krystyna Demśka-Zakęś (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) oraz prof. dr hab. Eugeniusz Grela (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie);

Sekretarz Naukowy: prof. dr hab. Anna Wójcik (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie);

Członkowie Prezydium: prof. dr hab. Bogumiła Pilarczyk (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie) oraz prof. dr hab. Krystyna Kozić (Uniwersytet Rolniczy w Krakowie).

W dalszej części prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski poinformował, że termin kolejnego spotkania zostanie ustalony w późniejszym czasie oraz że na kolejnym posiedzeniu odbędą się wybory do komisji Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury, oraz będzie możliwość powołania 3 dodatkowych osób, które będą miały prawa członków Komitetu. Przewodniczący zwrócił się z prośbą do członków Komitetu o zgłaszanie członków reprezentujących instytucje aktualnie nieobecne w składzie Komitetu.

Zdjęcia: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100083278745477>

Opracowanie: prof. dr hab. Anna Wójcik, Sekretarz naukowy KNZiA PAN

Drugie posiedzenie Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN 10 października 2024 r.

Drugie posiedzenie Plenarne Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury odbyło się w dniu 10 października 2024 r. w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie.

Pierwszym punktem posiedzenia było wręczenie nagrody KNZiA za 2023 rok. Przewodniczący poprosił Sekretarza Komisji Nagrody KNZiA Panią prof. dr hab. Krystynę Demską-Zakęś o przedstawienie krótkiej informacji o laureatach poprzednich edycji Konkursu, ponieważ w obecnej kadencji członkami Komitetu są nowe osoby, którym przybliżono ideę Nagrody KNZiA. Następnie Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski wręczył Nagrody zespołowi z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie: prof. dr hab. Annie Czech, prof. dr hab. Bożenie Nowakowicz-Dębek oraz dr hab. Łukaszowi Wlazło, prof. UPL. Zgodnie z Regulaminem Nagrody KNZiA laureaci przedstawili w czasie posiedzenia plenarnego referat dotyczący nagrodzonego osiągnięcia – „Wykorzystanie wysuszonej fermentowanej śruty rzepakowej w żywieniu zwierząt gospodarskich jako komponentu diety o działaniu fitobiotycznym wpływającym korzystnie na zdrowie zwierząt i efektywność produkcji”.

Następnie Przewodniczący omówił uzupełnienie składu Komitetu oraz przedstawił sylwetki zaproszonych osób: dr hab. Kamili Puppel, prof. SGGW, prof. dr hab. Zdzisława Zakęsia, dr hab. Grzegorza Żaka, prof. IZ. Przed rozpoczęciem głosowania, dr hab. Maciej Murawski, prof. URK, zgłosił kandydaturę dra hab. inż. Tomasza Schwarza prof. URK, natomiast prof. dr hab. Jarosław Horbańczuk zgłosił kandydaturę dr hab. Artura Józwicka, prof. IGiBZ.

W wyniku wyborów w głosowaniu niejawnym, zwykłą większością głosów Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN na zebraniu plenarnym w dniu 10 października 2024 roku powołał do swojego składu w kadencji rozpoczynającej się w 2024 roku, następujące osoby:

1. dr hab. Kamili Puppel, prof. SGGW – Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie,
2. prof. dr hab. Zdzisława Zakęsia – Instytut Rybactwa Śródlądowego – PIB im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie,
3. dr hab. Grzegorza Żaka, prof. IZ – Instytut Zootechniki – PIB w Krakowie.

Następnie poddano pod głosowanie Uchwały dotyczące struktury oraz składu Komisji/Sekcji i Zespołu KNZiA. W ramach działalności Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN na lata 2024-2027 zostały powołane następujące Komisje/Sekcje oraz jeden Zespół. Składy gremiów KNZiA podane zostały na stronie <https://knz.pan.pl/>.

W kolejnym punkcie prof. dr hab. Bogumiła Pilarczyk przedstawiła informacje o działaniach parlamentarnego zespołu na rzecz zakazu chowu i hodowli zwierząt futerkowych, w skład którego weszło 13 posłów. Na posiedzenia tego zespołu zapraszane są tzw. organizacje prozwierzęce, natomiast nie zapraszani są przedstawiciele nauki. Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury informacje o takich pracach zespołów parlamentarnych uzyskuje tylko z mediów: z prasy lub ze strony internetowej Sejmu. Na podstawie posiadanych informacji prof. B. Pilarczyk przedstawiła inne planowane zmiany w Ustawie o ochronie zwierząt przygotowywane jako projekt obywatelski. Po przedstawieniu tych informacji odbyła się dyskusja w której wzięli udział: prof. dr hab. Małgorzata Szumacher, prof. dr hab. Stanisław Kondracki, prof. dr hab. Andrzej Ciereszko, prof. dr hab. Dariusz Skarżyński, dr hab. Maciej Murawski, prof. UR w Krakowie, prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski, prof. dr hab. Anna Wójcik. W efekcie dyskusji podjęto decyzję, że Komitet będzie analizował projekty zmian w Ustawie o ochronie zwierząt i zgłaszał swoje stanowiska do Marszałka Sejmu oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Następnie Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski przedstawił stanowisko Komitetów Naukowych PAN w sprawie finansowania nauki przygotowane przez prof. dr hab. Daniela K. Wójcika Przewodniczącego Komitetu Neurobiologii PAN, a skierowane do Premiera Donalda Tuska. Stanowisko to zostało poddane pod głosowanie jawne, wszyscy obecni na posiedzeniu członkowie KNZiA poparli je jednogłośnie.

W dalszej kolejności Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski przedstawił najczęściej cytowanych naukowców z Polski reprezentujących dyscyplinę zootechniki i rybactwo według „World’s top 2% scientists’ list” w 2023 roku.

Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski przedstawił również Konferencje, które w 2024 roku zostały objęte Patronatem Honorowym Polskiej Akademii Nauk oraz Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury:

- I Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa Psy i Koty w Nauce i Praktyce pt. „Dobrostan psa i kota” 14 czerwca 2024 r., Szczecin.
- Konferencja WYLĘGARNIA 2024 odbyła się w dn. 12-13 września br. w Świeradowie Zdroju.

W 2025 roku planowane są:

- 50 Sesja Komisji Fizjologii i Żywienia Zwierząt Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN (Warszawa, 25-26 września 2025 r.);
- EAAP Regional Meeting 2025 – Animal Production in the Changing World (Kraków, 9-11 kwietnia 2025 r.);
- 13th European Symposium on Poultry Genetics (Gdańsk, 8-10 października 2025 r.).

W kolejnym punkcie Sekretarz: prof. dr hab. Anna Wójcik, omówiła bieżące działania związane z funkcjonowaniem nowej strony internetowej Komitetu. Wyjaśniła kwestię „rozpowszechniania wizerunku” i podpisywania oświadczeń RODO. Zgodnie z pismem Wiceprezesa PAN prof. dr hab. Aleksandra Welfe, umieszczony na stronie internetowej szablon biogramu Członka komitetu będzie zawierał tylko następujące elementy: imię nazwisko, zdjęcie, ORCID oraz opcjonalnie linki do baz: Ludzie Nauki, Wikipedia, Scopus. Taka struktura biogramu opublikowanego na stronie internetowej Komitetu powoduje, że od Członków Komitetu nie będą wymagane oświadczenia RODO. Otrzymaliśmy spersonalizowane papiery firmowe, aby była spójna identyfikacja wizualna Komitetów. Ponadto korespondencja przewodniczącego i sekretarza Komitetu może odbywać się tylko z domeny @pan.

Na zakończenie Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski podziękował wszystkim obecnym za udział w spotkaniu.

Zdjęcia: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100083278745477>

Opracowanie: prof. dr hab. Anna Wójcik, Sekretarz naukowy KNZiA PAN

Wydarzenia

Powierzanie ważnych stanowisk / funkcji w macierzystych jednostkach i poza nimi

Podczas Europejskiej Konferencji Drobiarskiej w Walencji w dniach 24-28 czerwca br. prof. dr hab. Krzysztof Kozłowski (z UWM w Olsztynie) wybrany został wiceprezydentem Europejskiej Federacji Światowego Towarzystwa Wiedzy Drobiarskiej. Od 2020 roku prof. K. Kozłowski jest Prezesem Polskiego Oddziału WPSA

Rektorzy (kadencja 2024-2028):

prof. dr hab. inż. Marek Adamski – Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich (druga kadencja)

prof. dr hab. inż. Arkadiusz Terman – Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

Prorektorzy (kadencja 2024-2028):

prof. dr hab. inż. Karol Fijałkowski – Prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

dr hab. Marcin Gołębiewski, prof. SGGW – Prorektor ds. rozwoju, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

prof. dr hab. Andrzej Sechman – Prorektor ds. współpracy, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

prof. dr hab. Piotr Ślósarz – Prorektor ds. studiów, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

dr hab. Paweł Wysocki, prof. UWM – Prorektor ds. kształcenia, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

prof. dr hab. inż. Andrzej Zachwieja – Prorektor ds. nauki Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu

Dyrektorzy Instytutów (kadencja 2023-2026):

- prof. dr hab. inż. Andrzej Herman – Instytut Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego Polskiej Akademii Nauk w Jabłonie
- dr inż. Tomasz Jacek – Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie
- dr Piotr Margoński – Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy w Gdyni
- prof. dr hab. Mariusz K. Piskuła, czł. koresp. PAN – Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie (do 31 grudnia 2024), a potem prof. dr hab. Monika Kaczmarek (od 1 stycznia 2025)

- dr hab. inż. Konrad Turkowski – Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza – Państwowy Instytut Badawczy w Olsztynie
- prof. dr hab. Agnieszka Wierzbicka czł. koresp. PAN – Instytut Genetyki i Biotechnologii Zwierząt Polskiej Akademii Nauk w Jastrzębcu

Dziekani (kadencja 2024-2028):

- prof. dr hab. inż. Urszula Czarnik – Wydział Bioinżynierii Zwierząt, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
- dr hab. inż. Aleksandra Dunisławska, prof. PBS – Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt, Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich
- dr hab. inż. Arkadiusz Pietruszka, prof. ZUT – Wydział Biotechnologii i Hodowli Zwierząt, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
- dr hab. inż. Jacek Sosnowski, prof. uczelni – Wydział Nauk Rolniczych, Uniwersytet w Siedlcach
- prof. dr hab. Małgorzata Szumacher, czł. koresp. PAN – Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
- prof. dr hab. Brygida Ślaska – Wydział Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
- prof. dr hab. Justyna Więcek – Wydział Hodowli, Bioinżynierii i Ochrony Zwierząt, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
- dr hab. inż. Magdalena Zatoń-Dobrowolska, prof. uczelni – Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
- prof. dr hab. Dorota Zięba-Przybylska – Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Przewodniczący Rad Naukowych Instytutów (kadencja 2023-2026):

- prof. dr hab. Urszula Dziki – Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie
- prof. dr hab. Krzysztof Formicki – Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza – Państwowy Instytut Badawczy w Olsztynie
- prof. dr hab. Eugeniusz Grela – Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie
- prof. dr hab. Ryszard Słomski – Instytut Genetyki i Biotechnologii Zwierząt Polskiej Akademii Nauk w Jastrzębcu
- prof. dr hab. Małgorzata Szumacher, czł. koresp. PAN (UP w Poznaniu) – Instytut Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego Polskiej Akademii Nauk w Jabłonie
- dr hab. Mariusz Sapota, prof. UG – Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy w Gdyni

Przewodniczący Rad Naukowych Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo (kadencja 2024-2028):

- dr hab. inż. Jakub Biesek, prof. PBŚ – Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich
- prof. dr hab. Piotr Micek – Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
- dr hab. Monika Michalczuk, prof. SGGW (p.o. Dyrektora Instytutu Nauk o Zwierzętach) – Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
- prof. dr hab. inż. Małgorzata Ożgo – Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
- prof. UPP dr hab. Katarzyna Szkudelska – Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
- prof. dr hab. Brygida Ślaska – Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
- dr hab. inż. Heliodor Wierzbicki, prof. uczelni – Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
- prof. dr hab. Dorota Witkowska – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
- dr hab. Ewa Wójcik, prof. uczelni – Uniwersytet w Siedlcach

Walne Zebranie Członków PTZ, które odbyło się w dniu 11 września 2024 roku, nadało godność Członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego następującym osobom: prof. dr hab. Sławomirowi Mroczkowskiemu, prof. dr hab. Annie Rekiel i prof. dr hab. Stanisławowi Sosze. Odznaką „Zasłużony dla Rolnictwa”, nadaną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, uhonorowane zostały dr hab. inż. Elżbieta Bombik, prof. uczelni oraz dr hab. inż. Ewa Wójcik, prof. uczelni, a Honorową Odznaką Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego im. Michała Oczapowskiego został wyróżniony prof. dr hab. Piotr Guliński.

Prof. dr hab. dr h.c. mult. Jan Jankowski, czł. koresp. PAN (UWM w Olsztynie), prof. dr hab. Antoni Brodacki (UP w Lublinie), dr hab. Henryk Malec (Zakład Wylęgu Drobiu „Malec”) i dr Ryszard Gilewski (AViCONS) otrzymali honorowe członkostwo Światowego Stowarzyszenia Wiedzy Drobiarskiej WPSA. Uroczystość wręczenia (poprzedzona okolicznościowymi laudacjami) odbyła się podczas XXXIV Międzynarodowego Symposium Drobiarskiego Polskiego Oddziału WPSA, które odbyło się w Lublinie w dniach 16-18 września 2024 r.

Prof. dr hab. inż. Marek Adamski (PBŚ) – członkiem Rady Naukowej Instytutu Zootechniki PIB – Przedstawiciel MNiSW (kadencja 2021-2025, powołany w roku 2024 przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi)

Prof. dr hab. inż. Andrzej Zachwieja (UPWr) – członkiem Rady Naukowej Instytutu Zootechniki – PIB – Przedstawiciel MNiSW (kadencja 2021-2025, powołany w roku 2024 przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego)

Informacje

Ustanowiono Nagrodę Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk oraz uchwalono Regulamin Nagrody Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk na kadencję 2024-2027 (<https://knz.pan.pl/>).

Laboratorium Dużych Modeli Zwierzęcych (LDMZ) Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego PAN posiada pełną akredytację Association for Assessment and Accreditation of Laboratory Animal Care International (AAALAC) w zakresie badań prowadzonych na dużych modelach zwierzęcych, która jest przyznawana jednostkom prowadzącym badania na zwierzętach w najwyższym standardzie, biorąc pod uwagę zarówno jakość infrastruktury przeznaczonej do utrzymania zwierząt i prowadzenia badań, jak również standardy etyczne. Laboratorium jest pierwszą tego typu jednostką w Polsce, która uzyskała certyfikat AAALAC. LDMZ jest rekomendowane przez PolLASA (http://pollasa.pl/?page_id=797) jako jeden z trzech krajowych ośrodków, w których osoby wykonujące czynności związane z wykorzystaniem zwierząt do celów naukowych lub edukacyjnych mogą zdobyć praktyczne szkolenie spełniające wymogi Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie szkoleń, praktyk i staży dla osób wykonujących czynności związane z wykorzystaniem zwierząt do celów naukowych lub edukacyjnych.

Koło Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego w Poznaniu, przy współdziałaniu Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oraz Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN, było organizatorem wieczoru wspomnieniowego poświęconego pamięci Profesorów zootechników związanych z Poznaniem, zmarłych w 2024 roku.

Sylwetkę śp. Profesora dr hab. Aleksandry Ziołockiej (z Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego PAN w Jabłonce) – absolwentki Wydziału Rolniczo-Leśnego Uniwersytetu Poznańskiego, przedstawiła prof. dr hab. Małgorzata Szumacher, czł. koresp. PAN.

Z kolei prof. UPP dr hab. Karolina Szulc zaprezentowała życiorys śp. Profesora dr hab. Andrzeja Łyczyńskiego – kierownika ówczesnej Katedry Oceny Surowców Pochodzenia Zwierzęcego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

O działalności naukowej i życiu osobistym śp. Profesora dr hab. dr h.c. Stanisława Wężyka (z Instytutu Zootechniki – PIB w Krakowie) – absolwenta pierwszego rocznika studiów zootechnicznych ówczesnej Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu mówił prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski.

Wyróżnienia i nagrody

W październiku br. prof. Bronisława Chełmońska została pośmiertnie uhonorowana Medalem Towarzystwa Biologii Rozrodu. Wyróżnienie przyznano za stworzenie szkoły naukowej biologii rozrodu ptaków domowych, zaangażowanie w prace założycielskie TBR i organizację oddziału Towarzystwa we Wrocławiu.

20 października br. odbyło się w Szczecinie wręczenie Zachodniopomorskich Nobli za 2023 rok. W dziedzinie nauk rolniczych laureatką została dr hab. Wioletta Biel, prof. ZUT z Pracowni Żywienia Zwierząt i Żywności, Katedry Nauk o Zwierzętach Monogastycznych, Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt ZUT za znaczący wkład w opracowanie naukowych podstaw żywienia psów.

Prof. UPWr dr hab. Alicja Kowalczyk z Katedry Higieny Środowiska i Dobrostanu Zwierząt z Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu zajęła III miejsce w konkursie „Kobiety tworzą innowacje” w kategorii „Naukowczynie w przetwórstwie rolno-spożywczym i produkcji zwierzęcej” w 2024 roku. Ogólnopolski konkurs organizowany jest przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie.

NAJCZĘŚCIEJ CYTOWANI NAUKOWCY Z POLSKI REPREZENTUJĄCY DYSCYPLINĘ ZOOTECHNIKA I RYBACTWO W RANKINGU WORLD'S TOP 2% SCIENTISTS, 2023:

prof. dr hab. Marek Bednarczyk (Politechnika Bydgoska)

prof. dr hab. Ewa Hanczakowska (Instytut Zootechniki – PIB w Krakowie)

prof. dr hab. Sylwester Świątkiewicz (Instytut Zootechniki – PIB w Krakowie)

prof. dr hab. Anna Czech (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie)

prof. dr hab. Eugeniusz Grela (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie)

prof. uczelni dr hab. Anna Winiarska-Mieczan (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie)

prof. dr hab. Tomasz Daszkiewicz (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie)

prof. dr hab. Damian Józefiak (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu)

dr hab. Bartosz Kierończyk (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu)

dr Mateusz Rawski (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu)

prof. uczelni dr hab. Wioletta Biel (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie)

prof. dr hab. Małgorzata Witeska (Szkola Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie)

CAŁOŚCIOWY DOROBEK NAUKOWY

prof. dr hab. Anna Czech (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie)

prof. dr hab. Eugeniusz Grela (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie)

prof. dr hab. Katarzyna Ognik (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie)

prof. uczelni dr hab. Anna Winiarska-Mieczan (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie)

prof. dr hab. Marek Świtoński, czł. rzecz. PAN (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu)

prof. dr hab. Ewa Łukaszewicz (Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu)

prof. dr hab. Małgorzata Witeska (Szkola Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie)

Polskie Towarzystwo Zootechniczne im. Michała Oczapowskiego przyznało nagrody w ramach XVI edycji Konkursu na najlepszą pracę doktorską z zakresu zootechniki i rybactwa.

Nagrodzone i wyróżnione osoby:

I nagroda – dr inż. Magdalena Starosta za pracę „Rola biologicznie aktywnych substancji nasion owoców jagodowych lub łubinu wąskolistnego w regulacji procesów metanogenezy i biouwodorowania w zwaczu krów mlecznych” (promotor: prof. dr hab. Adam Cieślak);

II nagroda – dr inż. Damian Konkol za pracę „Wykorzystanie produktów biotransformacji śruty rzepakowej w żywieniu drobiu” (promotor: dr hab. Mariusz Korczyński, prof. UPWr, kopromotor: dr hab. Anna Krasowska prof. UWTr)

III nagroda – dr inż. Żaneta Szweda za pracę „Zróżnicowanie użytkowe i genetyczne krajowego pogłowia kóz ze szczególnym uwzględnieniem kozy kazimierzowskiej” (promotor: prof. dr hab. Roman Niżnikowski)

Wyróżnienie – dr Min Gao za pracę „Fermentowany makuch rzepakowy ogranicza produkcję gazów cieplarnianych w przewodzie pokarmowym kurcząt rzeźnych i krów mlecznych” (promotor: prof. dr hab. Małgorzata Szumacher, promotor pomocniczy: dr hab. Bartosz Kierończyk).

Konferencje, webinaria, warsztaty

Na Wydziale Biologii i Hodowli Zwierząt, Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu w dniach 6-8 września 2024 roku odbył się XVI Międzynarodowy Kongres Termologiczny.

Więcej informacji: <https://www.eurothermology.org/XVICongress.html>

W Zamku Książ w dniach 10-13.09.2024 r. odbyła się Międzynarodowa Konferencja XXX Genetic Days połączona ze Zjazdem Katedr Jednoimiennych.

Więcej informacji: <https://30thgeneticdays.pl/>

W nawiązaniu do Stanowiska Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk w sprawie obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz zmianie niektórych innych ustaw, dnia 11 grudnia 2024 r. odbył się webinar Komitetów Polskiej Akademii Nauk. Panowie Przewodniczący: prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski (KNZiA) oraz prof. dr hab. Wojciech Niżański (KNWiBR) zaprosili na Webinarium „Nie krzywdź zwierząt paragrafem”. Relacja z wydarzenia – w następnym numerze Biuletynu Informacyjnego KNZiA PAN.

W dniu 14 października 2024 r. profesor Thomas Banhazi z University of Southern Queensland – ekspert w dziedzinie hodowli i dobrostanu zwierząt oraz innowacji technologicznych, wygłosił wykład „Smart Farming: The Role of Precision Technology in Livestock Production”. Precision animals farming (PLF) to rewolucyjne podejście w nowoczesnym rolnictwie, które wykorzystuje zaawansowane technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT) w celu poprawy dobrostanu zwierząt, zwiększenia wydajności i zapewnienia zrównoważonego rozwoju środowiska.

W dniach 24-25.09.2024 r. w ramach XXVIII Festiwalu Nauki Instytut Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego Polskiej Akademii Nauk gościł młodzież ze Szkoły Podstawowej nr 4 w Piastowie im. Bohaterów spod Darnicy oraz Szkoły Podstawowej nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Błoniu. W ramach „lekcji festiwalowych” przeprowadzone zostały wykłady i ćwiczenia praktyczne pt.: „Co w labie piszczy”. Pracownicy naukowcy dr Karolina Wojtulewicz, mgr Adrianna Konopka oraz mgr Kamil Gawin z wielkim zaangażowaniem przekazywali młodzieży wiedzę z zakresu biologii molekularnej, biochemii i mikrobiologii, a ponadto przedstawili słuchaczom ciekawostki dotyczące analiz laboratoryjnych. Młodzież czynnie brała udział w dyskusji i w zajęciach praktycznych, a także zapoznała się z podstawowymi zasadami pracy w laboratorium. W dniu 26 września 2024 r. w aulach Pałacu Staszica w Warszawie odbyły się trzy „spotkania festiwalowe”, podczas których naukowcy z Instytutu wygłosili wykłady. Koordynatorami Festiwalu Nauki z ramienia Instytutu byli: dr inż. Patrycja Młotkowska oraz dr Bartosz Jarosław Przybył.

Członkowie zespołu z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie zostali Laureatami Prestiżowej Nagrody Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN

Nagroda KNZiA PAN w 2024 r. została przyznana dla zespołu w składzie:

prof. dr hab. Anna Czech – Katedra Biochemii i Toksykologii

prof. dr hab. Bożena Nowakowicz-Dębek – Katedra Higieny Zwierząt i Zagrożeń Środowiska

dr hab. Łukasz Wlazło, prof. UP – Katedra Higieny Zwierząt i Zagrożeń Środowiska

za osiągnięcie naukowe pt.: **„Wykorzystanie wysuszonej fermentowanej śruty rzepakowej w żywieniu zwierząt gospodarskich jako komponentu diety o działaniu fitobiotycznym wpływającym korzystnie na zdrowie zwierząt i efektywność produkcji”.**

Zespół z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w ramach IV Edycji Konkursu o Nagrodę KNZiA PAN otrzymał nagrodę zespołową za wybitne osiągnięcie naukowe o dużym potencjale wdrożeniowym.

Sponsorem Nagrody KNZiA PAN jest
Grupa Animpol Sp. z o.o. Spółka Komandytowa

ANIMPOL

since 2002

Poniżej przedstawiamy najważniejsze elementy nagrodzonego wybitnego osiągnięcia naukowego o dużym potencjale wdrożeniowym pt. „Wykorzystanie wysuszonej fermentowanej śruty rzepakowej w żywieniu zwierząt gospodarskich jako komponentu diety o działaniu fitobiotycznym wpływającym korzystnie na zdrowie zwierząt i efektywność produkcji”.

Pasze pochodzenia roślinnego mimo wysokiej wartości pokarmowej zawierają związki antyodżywcze (ANFs – the anti-nutritional factors), które w dużym stopniu ograniczają ich wykorzystanie w żywieniu zwierząt monogastrycznych. W większości należą do nich metabolity wtórne, pełniące w roślinie funkcję ochronną przed chorobami i szkodnikami. W pszenicy, powszechnie stosowanym zbożu w żywieniu świń, występują na przykład alkilorezorcynole (625-720 mg/kg s.m.). Natomiast jęczmień wchodzący w skład mieszanek dla tuczników i loch jest zasobny w polisacharydy nieskrobiowe (NSP) (176-200 g/kg s.m.), z kolei rzepak, chętnie uprawiany przez polskich rolników, zawiera glukozynolany i fityniany. Popularna soja to źródło inhibitorów proteaz oraz tanin (35 g/kg s.m.). Najwięcej substancji antyodżywczych takich jak alkilorezorcynole (941-1050 mg/kg s.m.), inhibitory proteaz (5,48-6,32 TIU/mg s.m.), NSP (142-162 g/kg s.m.), taniny (2,85-3,69 g/kg s.m.) oraz związki fitynowe (9,7-13,4 g/kg s.m.) występuje w życie, z tego względu zboże to nie jest chętnie wykorzystywane w układaniu mieszanek paszowych.

Substancje antyżywieniowe występujące w paszach dla świń powodują m.in. pogorszenie wchłaniania składników mineralnych, zaburzenia w funkcjonowaniu przewodu pokarmowego, obniżają wartość energetyczną pasz oraz obniżają smakowitość paszy, zmniejszając jej spożycie. Niektóre z ANFs mają szkodliwe, a nawet toksyczne działanie na organizm (alkaloidy, lektyny, kwas erukowy, glukozylany). Obecność związków antyżywieniowych jest szczególnie niebezpieczna dla młodych i ciężarnych zwierząt, co wiąże się z dynamicznymi zmianami adaptacyjnymi (anatomiczne, fizjologiczne i metaboliczne). Prowadzić to może do inhibicji wydzielania makro i mikrocząstek zwalczających patogeny, częstszych stanów zapalnych i stymulacji produkcji reaktywnych form tlenu. Wzmoczone reakcje oksydacyjne a tym samym zachwianie równowagi między pro- i antyoksydantami w organizmie osłabiają system odpornościowy, co niekorzystnie wpływa na organizm. Osłabienie systemu

odpornościowego wiąże się również z obniżeniem ilości immunoglobulin we krwi i siarce, co ma negatywny wpływ na stan zdrowia młodych osobników, ich przeżywalność i ogólną kondycję. Dlatego też dąży się do zredukowania, a nawet całkowitego wyeliminowania substancji antyżywniowych z diety.

Obecnie coraz większym zainteresowaniem cieszy się proces technologiczny wpływający na poprawę przydatności żywnościowej komponentów paszowych – czyli fermentacja. Jest ona procesem biochemicznym, podczas którego dochodzi do rozkładu węglowodanów. Komponenty paszowe ulegają fermentacji za pomocą mikroorganizmów np. bakterii, grzybów, drożdży. W procesie fermentacji najczęściej wykorzystywane są szczepy drożdży tj: *Saccharomyces cerevisiae*, *Rhizopus oligosporus* oraz bakterii z grupy: *Lactobacillus* i *Bacillus subtilis*. Najbardziej popularnym gatunkiem wykorzystywanym w procesach fermentacyjnych jest *Aspergillus*. Jest to związane z jego zdolnością wytwarzania enzymów, takich jak hemicelulaza, hydrolaza, pektynaza, proteaza, amylaza, lipaza i tanaza. Ponadto proces fermentacji czy enzymy paszowe (NSP) wywołując podział strukturalny ścian komórkowych zbóż, uwalnia i/lub indukuje syntezę różnych związków bioaktywnych w tym przeciwutleniaczy, a także istotnie obniża zawartość substancji antyżywniowych.

Zabieg fermentacji poprzez eliminację szkodliwych bakterii poprawia bezpieczeństwo żywności a poprzez syntezę krótkołańcuchowych kwasów organicznych

i związków lotnych zwiększa aromatyczność i smakowitość paszy. Obecnie najczęściej procesowi fermentacji poddawane są białkowe komponenty paszowe takie jak poekstrakcyjna śruta rzepakowa, soja, pszenica i ziemniaki.

Przeprowadzone badania, będące tematem przedstawionego do oceny osiągnięcia dowodzą, że stosowanie w żywieniu świń, królików i norek mieszanek / diet z udziałem komponentów fermentowanych skutkuje m.in. zwiększoną odpornością jelitową. Sfermentowana dieta wpływa nie tylko na odpowiedź humoralną (zawartość Ig, aktywność lizozymu, produkcję cytokin), ale także na odporność komórkową. Aktywacja układu odpornościowego do wydzielania przez błony śluzowe przewodu pokarmowego immunoglobulin, związana jest m.in. z obecnością mikroorganizmów probiotycznych występujących w fermentowanych mieszankach. Obecność mikroorganizmów stymuluje wytwarzanie kwasów organicznych, które obniżając pH jelit, tworząc niekorzystne środowisko dla wzrostu niektórych enteropatogenów, a tym samym poprawiając mikroflorę przewodu pokarmowego, wpływają na zdrowie zwierząt. Ponadto prace składające się na osiągnięcie dotyczyły wpływu substancji/dodatku paszowych wpływających na procesy metaboliczne, a przede wszystkim na poprawę funkcjonowania przewodu pokarmowego u loch oraz prosiąt, których zadaniem była poprawa stanu zdrowia zwierząt oraz udoskonalenie systemów żywieniowych.

Prezentowane badania obejmowały również aspekt środowiskowy, co potwierdzono zmniejszonym poziomem uwalnianego amoniaku do środowiska. Ponadto uzyskane wyniki potwierdziły, że wzrost dostępności i strawności składników pokarmowych, w tym przede wszystkim białek oraz składników mineralnych, wyraźnie ograniczył wydalanie makro- i mikroelementów, a zwłaszcza biogenów do środowiska.

Przedstawione osiągnięcie o dużym potencjale wdrożeniowym **nt. Wykorzystanie wysuszonej fermentowanej śruty rzepakowej w żywieniu zwierząt gospodarskich jako komponentu diety o działaniu fitobiotycznym wpływającym korzystnie na zdrowie zwierząt i efektywność produkcji** składa się z publikacji naukowych opublikowanych w renomowanych czasopismach, ale przede wszystkim ma znaczenie aplikacyjne, czego dowodem jest wprowadzenie na rynek przez Firmę BioDose ul. Warpnowska 28, 60-453 Poznań Poland oraz Firmę InventionBio S.A. ul. Jakóba Hechlińskiego 4, 85-825 Bydgoszcz, tego komponentu pod nazwą ActiMeal.

Zdjęcia: strona fb KNZiA PAN <https://www.facebook.com/search/top/?q=knzia%20pan>

*Opracowanie: prof. dr hab. Anna Czech, prof. dr hab. Bożena Nowakowicz-Dębek,
dr hab. Łukasz Wlazło, prof. uczelni, Wydział Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki,
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie*

Opinie i stanowiska Komitetu

Opinia

**Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk
w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
zmieniającego rozporządzenie w sprawie punktacji kryteriów oceny
strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz sposobu
podziału środków przeznaczonych na realizację tych strategii w ramach
Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury
na lata 2021-2027.**

W nawiązaniu do pisma RYB.lsr.510.26.2024 z dn. 9 lipca 2024 r., Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN nie zgłasza uwag do projektu rozporządzenia MRiRW zmieniającego rozporządzenie w sprawie punktacji kryteriów oceny strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz sposobu podziału środków przeznaczonych na realizację tych strategii w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021-2027.

Wprowadzana zmiana w załączniku do ww. rozporządzenia, polegająca na dodaniu wyrazu „ryb,” w wyliczeniu dotyczącym wartości produkcji sektora rybackiego dla obszaru objętego realizacją lokalnej strategii rozwoju (LSR), w zakresie produkcji w stawach rybnych i innych urządzeniach służących do chowu lub hodowli jest zasadna. Produkcja ryb jest bowiem podstawowym elementem akwakultury śródlądowej w Polsce i niewątpliwie ogólną wartość produkcji sektora rybackiego powinna stanowić suma przychodów również ze sprzedaży ryb pochodzących z chowu lub hodowli, a nie tylko sprzedaży skorupiaków, mięczaków oraz ikry.

14 lipca 2024 r.

Stanowisko
Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury
Polskiej Akademii Nauk
w sprawie proponowanych zmian w ustawie o PAN

Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk wyraża stanowczy protest do proponowanych zmian w sposobie wyłaniania składów komitetów naukowych PAN, planowanych do wprowadzenia w brzmieniu art. 35 ustawy o Polskiej Akademii Nauk: *W skład komitetu naukowego wchodzi członkowie krajowi i członkowie akademii młodych uczonych (...) oraz osoby wybrane przez instytucje przedstawicielskie środowiska szkolnictwa wyższego i nauki, o których mowa w art. 329 ust. 1 pkt 1, 2, i 6 tej ustawy.* Instytucje wymienione w tym artykule – Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego (RGNiSW), Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) i Krajowa Reprezentacja Doktorantów (KRD) są organami kadencyjnymi i nie reprezentują wszystkich specjalności naukowych. Mają one za zadanie ocenę kierunków rozwoju systemu szkolnictwa wyższego i nauki oraz działalność uczelni (RGNiSW i KRASP), a KRD „ma prawo do wyrażania opinii i przedstawiania wniosków w sprawach dotyczących ogółu doktorantów”.

Wybór przedstawiciela nauki do Komitetu Naukowego PAN jest uznawany za wyraz uznanej wysokiej pozycji i autorytetu w środowisku naukowym. Dotychczasowy system oparty na demokratycznych wyborach członków spośród samodzielnych pracowników naukowych gwarantuje, że w skład komitetów wchodzi osoby cieszące się w środowisku naukowym nieskazitelną opinią i dużymi osiągnięciami naukowymi.

Proponowane zmiany mogą prowadzić do zaburzenia przejrzystości i powszechności wyłaniania Komitetów, a gremia te, zamiast stanowić reprezentację społeczności naukowej, staną się zależnymi od polityki aktualnego rządu dyspozycyjnymi ciałami, bez znaczenia i wartości dla społeczności naukowej zarówno w kraju, jak i na arenie międzynarodowej. Ponadto zmiany te w efekcie zagrożą funkcjonalności i prestiżowi Polskiej Akademii Nauk.

Komitety, które rozpoczęły w 2024 roku pracę w nowej kadencji, zaplanowały i rozpoczęły realizację zadań zgodnie z regulaminem. Skrócenie kadencji zniweczy wysi-

łek merytoryczny i organizacyjny obecnych członków, utracone zostaną możliwości współpracy komitetu z organizacjami krajowymi i międzynarodowymi, współorganizowanie konferencji, a przede wszystkim zostanie przerwana wieloletnia aktywność oparta na powszechnie uznanych autorytetach naukowych.

Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk uważa, że zachowanie dotychczasowych demokratycznych zasad wyboru do komitetów naukowych jest ważne dla dalszego funkcjonowania Polskiej Akademii Nauk jako instytucji cieszącej się prestiżem, zaufaniem i szacunkiem w międzynarodowym środowisku naukowym.

Z tego względu postulujemy, aby art. 35 ust. 1. ustawy o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. 2010, nr 96, poz. 619, tekst jednolity Dz. U. 2020, poz. 1796) dotyczący zasad wyboru komitetów naukowych pozostał w obecnym brzmieniu.

3 września 2024 r.

**Stanowisko Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury
Polskiej Akademii Nauk w sprawie obywatelskiego projektu ustawy
o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz zmianie niektórych innych ustaw**

W związku z napływającymi sygnałami o pracach nad nowelizacją Ustawy o zmianie znowelizowanej ustawy o ochronie zwierząt z dnia 21 sierpnia 1997 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 572) oraz zmianie niektórych innych ustaw, Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk, posiadając mandat środowiska naukowego i w poczuciu imperatywu transferu rzetelnej wiedzy do społeczeństwa, zwraca się z apelem do Pana Marszałka o rozważenie możliwości szerszego zasięgnięcia opinii ekspertów w procedowanych aktach prawnych.

Od wielu lat w Polsce prowadzone są badania naukowe nad hodowlą, użytkowaniem i dobrostanem zwierząt. O wysokim poziomie realizowanych prac naukowych świadczy zarówno publikacja wyników w renomowanych światowych periodykach jak i udział polskich naukowców w międzynarodowych programach badawczych. Wiele spośród uzyskanych rezultatów znalazło zastosowanie w praktyce.

Dzięki nim możliwe jest opracowywanie coraz bardziej efektywnych metod poprawy warunków utrzymania zwierząt gospodarskich i towarzyszących.

Podzielamy potrzebę dostosowania prawa do współczesnych światowych standardów ochrony zwierząt. Jednak proponowane zmiany w ustawie o ochronie zwierząt oraz zmianie niektórych innych ustaw, w obecnym kształcie, budzą nasze poważne wątpliwości. W aktualnym dyskursie o dobrostanie zwierząt niezbędna jest wszechstronna analiza, uwzględniająca zarówno aspekty etyczne, jak i ekonomiczne oraz społeczne.

W procedowanej ustawie o ochronie zwierząt pojawia się nowa definicja „zwierzęcia domowego”, która wzbudza istotne wątpliwości w środowisku naukowym, ponieważ jej zakres ochrony prawnej ulega zawężeniu wraz z usunięciem odniesienia do „tradycji”. Dotychczasowa klasyfikacja zwierząt domowych, oparta na tradycji i wieloletnich praktykach, obejmuje takie gatunki jak psy czy koty, które są objęte szczególnymi środkami ochrony. Nowa definicja, oparta wyłącznie na niejasnym pojęciu „towarzysza codziennego życia”, może prowadzić do nadużyć, umożliwiając traktowanie dzikich lub egzotycznych zwierząt jako „towarzyszy” i usprawiedliwiając ich trzymanie w nieadekwatnych warunkach. W efekcie zmiana ta może znacząco obniżyć poziom ochrony zwierząt domowych i sprzyjać dowolnym interpretacjom pojęcia „zwierzę domowe”.

Projekt ustawy zakłada, że zwierzętom domowym utrzymanym w kojcu lub innym zamkniętym pomieszczeniu należy zapewnić co najmniej dwa razy dziennie godzinę ruchu na zewnątrz, co ma poprawić ich dobrostan. Jednak pojawiają się zastrzeżenia dotyczące praktyczności tej regulacji. Przepis nie uwzględnia specyfiki poszczególnych gatunków i ich zróżnicowanych potrzeb aktywności. Psy i koty wymagają innego poziomu ruchu, a niektóre zwierzęta egzotyczne w ogóle nie potrzebują spacerów. Ponadto przepis nie uwzględnia stanu fizjologicznego zwierząt, takiego jak ciąża czy połów, kiedy spacerowanie mogą być niewskazane. Wymuszanie aktywności wbrew ich naturalnym potrzebom i stanowi fizjologicznemu może wręcz obniżyć ich dobrostan.

Kolejnym istotnym budzącym zastrzeżenia punktem, zawartym w projekcie ustawy, jest definicja „kota wolnobytnego”. Może ona nasilać problem bezdomności kotów oraz negatywnie wpływać na środowisko. Zgodnie z tym zapisem, koty uliczne są samowystarczalne i przystosowane do życia w mieście, co jest błędne – koty te często cierpią na niedożywienie, choroby i brak opieki, co pogarsza ich dobrostan. Ponadto,

koty bez kontroli wpływają negatywnie na lokalne ekosystemy, zagrażając populacjom małych zwierząt, takich jak ptaki. Brak konsultacji z biologami, ekologami i behawiorystami przy opracowywaniu tej definicji skutkuje przepisami ignorującymi rzeczywiste potrzeby zwierząt i środowiska, co może pogłębiać istniejące problemy, zamiast je rozwiązywać.

Projekt ustawy w dużym stopniu koncentruje się na regulacjach dotyczących koj-ców, jednocześnie pomijając inne formy schronień, które mogą być również potrzebne dla psów. Istotnym niedociągnięciem jest pominięcie klatek kennelowych, które odgrywają bardzo ważną rolę w zapewnieniu dobrostanu zwierząt. Klatki kennelowe nie stanowią formy uwięzienia, lecz oferują psom bezpieczną przestrzeń, co jest szczególnie istotne w sytuacjach stresowych, takich jak przeprowadzka do nowego domu. Nowe środowisko może być dla psa źródłem znacznego stresu, a klatka kennelowa może działać jako azyl, w którym zwierzę odnajduje poczucie bezpieczeństwa. Wyposażona w miękki koc, przekąski i zabawki, klatka wspomaga adaptację psa i może pomóc w radzeniu sobie z lękiem separacyjnym, zwłaszcza u szczeniąt opuszczających hodowlę czy schroniska. Ponadto, projekt ustawy nie uwzględnia konieczności tymczasowego ograniczenia przestrzeni dla psa w przypadkach zdrowotnych lub behawioralnych, takich jak rekonwalescencja po operacjach czy agresja wobec innych zwierząt. Klatki kennelowe są w takich okolicznościach niezbędne do zapewnienia psu bezpieczeństwa oraz komfortu. Pominięcie klatek kennelowych w projekcie ustawy może skutkować negatywnymi konsekwencjami dla dobrostanu zwierząt, w tym narażeniem ich na dodatkowy stres podczas transportu czy wizyt u weterynarzy.

Innym zagadnieniem budzącym wątpliwości jest ograniczenie możliwości użycia uwięzi wyłącznie do spacerów lub transportu. Takie podejście nie uwzględnia konieczności unieruchomienia psa w uzasadnionych sytuacjach, takich jak zabiegi weterynaryjne, zootechniczne czy stany kryzysowe. Zbyt restrykcyjne podejście może prowadzić do sytuacji, w których przepisy okażą się niepraktyczne i trudne do zastosowania w rzeczywistych warunkach. Przykładowo, unieruchomienie psa na uwięzi podczas zabiegów może być bardzo ważne dla jego bezpieczeństwa oraz bezpieczeństwa pracowników. W sytuacjach kryzysowych, takich jak ewakuacje, możliwość szybkiego uwiązania psa zapewnia skuteczniejszą ochronę zwierzęcia oraz usprawnia działania ratunkowe.

Propozycja utworzenia Rejestru Stowarzyszeń Hodowców Psów i Kotów wydaje się logicznym krokiem w kierunku przeciwdziałania procederowi pseudohodowli. Wprowadzenie takiego rejestru ma na celu ułatwienie identyfikacji i monitorowania hodowców, co z kolei powinno przyczynić się do podniesienia standardów hodowli oraz poprawy dobrostanu zwierząt. Jednakże, istnieją poważne zastrzeżenia dotyczące skuteczności tego rozwiązania. Po pierwsze, wymóg dokonania wpisu do rejestru oraz zarejestrowania się w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) może nie stanowić wystarczającej bariery dla większości stowarzyszeń, które w rzeczywistości prowadzą działalność pseudohodowlaną. Takie stowarzyszenia mogą łatwo spełnić formalne wymogi, a następnie wykorzystywać luki prawne, aby kontynuować swoją działalność bez żadnej kontroli. Dodatkowo, samo istnienie rejestru nie zapewni, że hodowcy w nim wpisani będą przestrzegać etycznych i profesjonalnych standardów hodowli. Bez odpowiednich mechanizmów nadzoru i kontroli, rejestr może stać się jedynie listą, na której figurować będą także podmioty działające w sposób nieetyczny. Aby skutecznie przeciwdziałać pseudohodowlom, konieczne jest wprowadzenie dodatkowych regulacji, które pozwolą na weryfikację ich kompetencji oraz standardów opieki nad zwierzętami.

Rozszerzenie uprawnień organizacji społecznych, które obejmuje możliwość samodzielnego wnoszenia wniosków o ukaranie w postępowaniach karnych oraz wprowadzenie nawiązek od 1000 do 100 000 zł w sprawach dotyczących ochrony zwierząt, może przynieść zarówno korzyści, jak i poważne zagrożenia. Z jednej strony, organizacje społeczne jako oskarżyciele posiłkowi mogą przyczynić się do lepszej egzekucji przepisów i skuteczniejszej ochrony zwierząt. Jednakże, przyznanie takich uprawnień może prowadzić do nadużyć. Organizacje, działając pod wpływem emocji lub subiektywnych przekonań, mogą inicjować działania bez posiadania wystarczających dowodów, co może skutkować bezpodstawnymi oskarżeniami, obciążając nie tylko system sprawiedliwości, lecz nade wszystko stawiając w złym świetle i narażając niewinne osoby na nieuzasadnione konsekwencje.

Brak nadzoru nad organizacjami społecznymi niesie ryzyko stosowania przez nie nieprofesjonalnych metod, co może negatywnie wpływać na ich skuteczność i wiarygodność. Istnieje także problem potencjalnego konfliktu interesów, gdy organizacje zyskują finansowe środki w postaci nawiązek, mogą zostać zmotywowane bardziej zyskami niż rzeczywistym dobrostanem zwierząt. To w dłuższej perspektywie może

prowadzić do komercjalizacji działań, zniekształcając ich misję i wartości, a tym samym podważając zaufanie społeczne.

Dodatkowo, organizacje społeczne, które mogą wnioskować o odebranie zwierzęcia na podstawie zgłoszeń, mogą wpływać na decyzje podejmowane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) bez rzetelnej weryfikacji informacji. To stwarza ryzyko odbierania zwierząt z powodów subiektywnych, wynikających z partykularyzmów organizacji prozwierzęcych, a nie rzeczywistej potrzeby ochrony zwierzęcia. Organizacje pełniące rolę opiekunów odebranych zwierząt mogą być narażone na konflikty interesów, szczególnie jeśli otrzymują finansowanie na opiekę nad zwierzętami. Może to prowadzić do sytuacji, w których większa liczba zwierząt jest przejmowana nie dla ich dobra, lecz ze względu na potencjalne korzyści finansowe. Wprowadzenie takich regulacji wymaga ścisłego nadzoru i jasnych procedur, aby uniknąć nieprofesjonalnych działań i potencjalnych nadużyć, chroniąc zarazem prawa właścicieli i dobrostan zwierząt.

Wprowadzenie centralnego rejestru hodowców i zwierząt, chociaż ma na celu poprawę kontroli nad hodowlami i zapewnienie dobrostanu zwierząt, niesie ze sobą szereg zagrożeń związanych z prywatnością, bezpieczeństwem oraz potencjalnymi nadużyciami. Udostępnienie danych identyfikacyjnych hodowców oraz szczegółowych informacji o zwierzętach rodzi poważne obawy dotyczące ochrony prywatności. Każda organizacja mająca dostęp do rejestru może zdobyć informacje o konkretnej hodowli oraz jej zwierzętach, co zwiększa ryzyko niewłaściwego wykorzystania tych danych, np. do nielegalnych praktyk, takich jak kradzież psów lub kotów, a także do dyskryminacji hodowców. Centralizacja informacji w hodowli może prowadzić do zwiększenia biurokracji i nadmiernej ingerencji instytucji, co zagraża zarówno niezależności hodowców, jak i dobrostanowi zwierząt. Częste kontrole i stresujące sytuacje mogą negatywnie wpływać na zdrowie i życie zwierząt, podważając cel, jakim jest ochrona ich dobrostanu.

Projekt ustawy zawiera także zapis, który przewiduje, że w przypadku skazania za przestępstwa określone w ust. 1, 1a lub 2, oraz w przypadku umorzenia lub warunkowego umorzenia postępowania karnego, sąd orzeka przepadek zwierzęcia, jeśli sprawca jest jego właścicielem. Dodatkowo, w sytuacji skazania lub umorzenia postępowania, sąd ma prawo orzec przepadek zwierzęcia, które nie jest własnością sprawcy, o ile właściciel lub inna uprawniona osoba nie zachowali wymaganej ostrożności, mając

świadomość, że sprawca traktuje zwierzę w sposób określony w art. 6 ust. 2. Taki zapis rodzi istotne wątpliwości merytoryczne. Umorzenie postępowania karnego oznacza, że nie stwierdzono popełnienia przestępstwa, co może prowadzić do nieuzasadnionego odebrania zwierzęcia jego właścicielowi, przy braku dowodów winy. Takie działanie może naruszać zasadę domniemania niewinności, która jest fundamentalnym elementem systemu prawnego. Ponadto, kwestia „braku ostrożności” ze strony właściciela jest nieprecyzyjna i może być nadinterpretowana, co stwarza ryzyko nadużyć. Odebranie zwierząt właścicielom na podstawie umorzenia postępowania karnego może negatywnie wpłynąć na ich dobrostan. W takiej sytuacji wzrasta ryzyko, że zwierzęta trafią do schronisk, gdzie ich warunki życia mogą się pogorszyć. W związku z tym, istotne jest, aby w projektowanej ustawie wprowadzić bardziej precyzyjne zapisy, które nie tylko będą skutecznie chronić dobrostan zwierząt, ale też zagwarantują poszanowanie dóbr osobistych ich właścicieli.

Obowiązkowa kastracja zwierząt niesie ze sobą poważne konsekwencje finansowe dla gmin, które mogą ograniczyć fundusze na inne inwestycje. Ponadto, istnieje ryzyko wzrostu liczby porzuconych zwierząt i obciążenia schronisk. Brak szczegółowej analizy finansowej oraz potencjalnie niewystarczające środki mogą utrudnić skuteczną realizację programu.

Proponowana ustawa budzi wątpliwości środowiska naukowego również z powodu pominięcia kompetencji zootechnika w kontekście schronisk dla zwierząt. Taki brak uwzględnienia specjalistycznej wiedzy zootechnicznej może sprzyjać patologiom opieki nad zwierzętami. Obecna szeroka oferta edukacyjna z zakresu zootechniki i kierunków pokrewnych w Polsce umożliwi absolwentom dobre przygotowanie do pracy, także w schroniskach dla zwierząt.

Proponowana nowelizacja ustawy o ochronie zwierząt budzi poważne wątpliwości dotyczące jej merytorycznej podstawy. Brak odpowiednich konsultacji z ekspertami z dziedzin takich jak zootechnika i rybactwo, biologia, weterynaria i ekologia sprawiają, że projekt może zawierać rozwiązania, które nie są oparte na aktualnej wiedzy naukowej. Wprowadzone regulacje mogą być nie tylko nieefektywne, ale także szkodliwe dla dobrostanu zwierząt.

Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk postuluje, aby proces legislacyjny związany z nowelizacją ustawy o ochronie zwierząt uwzględniał aspekty interdyscyplinarnych konsultacji. Pozwoli to na opracowanie regulacji prawnych, które będą spójne z aktualnym stanem wiedzy naukowej.

14 listopada 2024 r.

Opinia

**Prezydium Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej
Akademii Nauk w sprawie sporządzania wykazów wydawnictw
monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych
materiałów z konferencji międzynarodowych (DP-WL.0231.1.2024.JL).**

1. Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN w pełni popiera potrzebę nowelizacji wykazu wydawnictw i czasopism, a w konsekwencji weryfikacji ich punktacji.
2. Trudnym do zaakceptowania jest obecny tryb opiniowania tak ważnego aktu prawnego przez środowisko naukowe, szczególnie krótki czas przeznaczony na konsultacje.
3. Obawy budzi propozycja dużej ingerencji Komitetu Ewaluacji Nauki i zespołów eksperckich w finalną punktację czasopism. Nie negując roli tych gremiów, postulujemy, aby głównym komponentem punktacji, była pozycja danego periodyku naukowego/wydawnictwa w uznanych międzynarodowych bazach danych (Web of Science Core Collection, Scopus). Nadmierny interwencjonizm ekspercki prowadzi nierzadko do znacznego rozdźwięku między pozycją czasopism w międzynarodowych bazach danych a punktacją MNiSW.
4. W przedłożonym projekcie rozporządzenia brakuje informacji o sposobie wyłaniania zespołów eksperckich.
5. Wyrażamy sceptycyzm wobec rygorystycznego przypisania czasopism dyscyplinom naukowym, co prowadzi do destrukcji interdyscyplinarnych zespołów badawczych i hamuje rozwój nauki na styku różnych dziedzin/dyscyplin.
6. Postulujemy utrzymanie obecnej punktacji do końca bieżącego okresu ewaluacji dyscyplin naukowych. Pozwoli to na zachowanie stabilnych kryteriów oceny jednostek naukowych.

19 listopada 2024 r.

Konferencje i warsztaty

Konferencja „Pies i Kot w Nauce i Praktyce”

14 czerwca 2024 r. odbyła się I Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa Psy i Koty w Nauce i Praktyce pt. „Dobrostan psa i kota” na Wydziale Biotechnologii i Hodowli Zwierząt Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie. Patronat honorowy nad konferencją objęli: prof. dr hab. inż. Tomasz Szwaczkowski – Przewodniczący Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury, Polskiej Akademii Nauk, prof. dr hab. inż. Arkadiusz Terman – Rektor ZUT w Szczecinie na kadencję 2024-2028 oraz dr hab. inż. Krzysztof Pietrusewicz, prof. ZUT – Prorektor ds. organizacji i rozwoju uczelni, ZUT w Szczecinie.

Współorganizatorami, poza Wydziałem Biotechnologii i Hodowli Zwierząt był również Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa, Wydział Nauk o Żywności i Rybactwa ZUT w Szczecinie oraz Uniwersytet Szczeciński, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu i Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie. W konferencji wzięło udział ponad 100 uczestników z ośrodków z całej Polski, w tym z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i wielu innych.

Partnerami wspierającymi byli firma JOHN DOG, Związek Kynologiczny w Polsce, oddział w Szczecinie, firma DEER DOG, DOGS PLATE CATS PLATE, BOOMERANG, HEMP-FARM oraz PSI BUFET, bez których wsparcia finansowego nie udałooby się tego wydarzenia zorganizować.

Patronat medialny to Radio Szczecin oraz czasopisma ANIMAL EXPERT i PIES Z CHARAKTEREM wydawane przez FORUM MEDIA oraz kwartalnik PUPIL.

Uczestnicy z dużym zainteresowaniem wysłuchali wystąpień zaproszonych prelegentów. Wykład inauguracyjny wygłosił prof. dr hab. Wiesław Skrzypczak nt. Białkomocz psów i kotów – wybrane zagadnienia z fizjologii i patofizjologii nerek. Kolejni wykładowcy to: dr hab. inż. Małgorzata Goleman (wystąpienie nt. Sporty kynologiczne a zachowanie dobrostanu psa), dr Jacek Wilczak (wystąpienie nt. Bezpieczeństwo stosowania karm bytowych na przykładzie karm bezzbożowych), dr inż. Katarzyna Fiszdón (Czy hodowla psów rasowych zagraża ich dobrostanowi?) oraz mgr Blanka Majewska (Czego tu się bać? Koci pacjent w gabinecie weterynaryjnym). Po każdym wykładzie odbywała się dyskusja i pytania z sali do prelegentów.

Po części wykładowej odbył się quiz dla wszystkich uczestników konferencji sprawdzający wiedzę na tematy poruszane w czasie prelekcji. Zwyciężczynią quizu została studentka WBiHZ, ZUT w Szczecinie, kierunek kynologia, S1 – Aleksandra Tochwin.

Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyła się Sesja Młodych Naukowców (jako sesja posterowa). Zakwalifikowano do konkursu 34 postery.

Pierwsze miejsce otrzymała Milena Patan z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydziału Biologii, Zakładu Morfologii Zwierząt za pracę nt. „Wpływ doboru hodowlanego na występowanie różnic w zakresie zdolności uczenia się w liniach hodowlanych border collie”.

Drugie miejsce otrzymała Gabriela Wietecha z WBiHZ, ZUT w Szczecinie za prezentację pracy nt. „Analiza lekooporności gronkowców wyizolowanych z karm mokrych dla psów”, autorstwa G. Wietecha i K. Kazimierska.

Trzecie miejsce otrzymały Patrycja Chmielewska i Wiktoria Marek z WBiHZ, ZUT w Szczecinie za prezentację pracy nt. „Ocena adekwatności żywieniowej pełnoporcjowych karm mokrych dla kotów”.

Wyróżnienie otrzymała Jagoda Zagrodzka, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, za pracę nt. „Analiza zróżnicowania genetycznego kotów domowych (*Felis catus*) na podstawie danych genomowych” autorstwa J. Zagrodzka, W. Jabłońska, B. Grzegorzka.

Kolejne wyróżnienie dla Małgorzaty Góreckiej-Politańskiej, Krystyny Makowskiej, Sławomira Gonkowskiego, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Poliklinika Weterynaryjna, za pracę nt. „Czy zawarty w dymie papierosowym metylparaben jest zagrożeniem dla psów właścicieli palaczy? ”, autorstwa M. Górecka-Politańska, K. Makowska, S. Gonkowski.

W SMN była również nagroda publiczności, którą otrzymała Klaudia Kaliszyk, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, za pracę nt. „Wpływ kotów na rozwój emocjonalny dzieci”.

Podczas konferencji odbyły się pokazy sportów kynologicznych – na wybiegu zlokalizowanym przed budynkiem Janickiego 32.

Zdjęcia zaczerpnięto ze strony: <https://piesikot.zut.edu.pl/>

Opracowanie: Wioletta Biel, Przewodnicząca komitetu organizacyjnego

Konferencja naukowo-praktyczna „Aktualne wyzwania w hodowli bydła mlecznego”

Konferencja naukowo-praktyczna „Aktualne wyzwania w hodowli bydła mlecznego” odbyła się dnia 19.06.2024 r. w siedzibie ZODR Barzkowice. Organizatorami konferencji byli Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Szczeciński Związek Hodowców Bydła, Wydział Biotechnologii i Hodowli Zwierząt ZUT w Szczecinie, Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, Okręgowy Związek Hodowców Bydła w Koszalinie, Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki PIB Kołbacz Sp. z o.o., Agrarian Institute of Carpathian Region, Lviv, Ukraina.

Konferencja dotyczyła nowoczesnych zagadnień związanych z hodowlą bydła, ze szczególnym uwzględnieniem dobrostanu zwierząt oraz efektywnych metod zarządzania cielętami i krowami mlecznymi. Prof. dr hab. Bogumiła Pilarczyk oraz prof. dr hab. Jan Udała omówili aspekty związane z dobrostanem zwierząt gospodarskich i kwestią rui u krów mlecznych, co jest kluczowe dla zdrowia i wydajności stada.

Dr inż. Andrzej Kaczor i dr inż. Andrzej Olszewski, reprezentujący Instytut Zootechniki PIB, podzielili się wiedzą na temat systemów utrzymania cieląt oraz innowacyjnych rozwiązań w ich odchowie, co ma na celu poprawę zdrowia i wzrostu cieląt.

Natomiast Bogdan Jaroszek z ramienia Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego (ZODR) przedstawił uczestnikom konferencji zagadnienia dotyczące ekoschematów, czyli praktyk rolniczych zorientowanych na ochronę środowiska i zrównoważony rozwój.

Część praktyczna konferencji obejmowała wizytę w cielętniku w Dębiniu, należącym do Zakładu Doświadczalnego Instytutu Zootechniki PIB w Kołbaczu, gdzie hodowcy i goście mogli zapoznać się z rzeczywistymi warunkami odchowu cieląt oraz innowacjami stosowanymi w tym obiekcie. Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem hodowców i zaproszonych gości, co świadczy o rosnącym znaczeniu tych tematów w regionie i w branży hodowlanej.

*Zdjęcia: Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach oraz prof. dr hab. Bogumiła Pilarczyk
Opracowanie: prof. dr hab. Bogumiła Pilarczyk, Wydział Biotechnologii i Hodowli Zwierząt,
Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie*

XXVII Warsztaty Zootechniczne – „Transfer osiągnięć technologicznych i naukowych do praktyki rolniczej”

XXVII Warsztaty Zootechniczne odbyły się w dniach 28-30 czerwca 2024 r. na terenach województwa warmińsko-mazurskiego w gospodarstwie Lauks we wsi Rumian i gospodarstwie agroturystycznym „Dylewianka” w Wysokiej Wsi. Organizatorem Warsztatów był Zarząd Warszawskiego Koła Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego. W tegorocznych Warsztatach uczestniczyło 89 osób z uczelni oraz instytucji m.in. z: Warszawy, Olsztyna, Wrocławia, Jabłonny, Krakowa, Jastrzębca i Poznania.

Gospodarstwo Lauks o powierzchni ok. 350 ha prowadzone przez Piotra Rydla i Agnieszkę Prochal, stanowi zespół różnych siedlisk z dużą bioróżnorodnością – łąki, pastwiska, lasy. W wielu miejscach stworzono zbiorniki i zapory wodne stanowiące system naturalnej mikroretencji, których zadaniem jest zatrzymywanie i oczyszczanie wody. Stanowią one, ostoję dla dzikich zwierząt, w tym rzadko występujących w Polsce. Taka działalność ściśle wpisuje się w założenia ekologicznego gospodarowania.

Właściciele gospodarstwa specjalizują się w wolnej hodowli bydła rasy polska czerwona (pc) w kierunku mięsnym. Jednym z głównych celów gospodarstwa jest produkcja wysokiej jakości wołowiny w oparciu o odchów cieląt pc przy krowach mamkach z wykorzystaniem pastwiska, bez udziału pasz treściwych. W gospodarstwie Lauks stosuje się zasady rolnictwa regeneratywnego i amerykańską metodę zimowego utrzymania bydła, tzw. bale grazing, polegającą na całorocznym utrzymaniu zwierząt na pastwisku. Podstawą żywienia w okresie zimowym jest balotowe siano i słoma. Gospodarze, dążą do poprawy dobrostanu zwierząt gospodarskich, tak aby od narodzin, poprzez wzrost i rozwój aż do uboju, przebywały one w tym samym środowisku. Pozwoli to na poprawę dobrostanu, zgodnego z behawiorem zwierząt i zmniejszenie stresu związanego z wyłapywaniem, transportem i ubojem w dużych rzeźniach. Wyprodukowanie wysokiej jakości wołowiny, sprzedawanej w gospodarstwie wymaga dalszych uregulowań prawnych w Polsce, w obszarze możliwości przeprowadzania uboju pastwiskowego, rozbioru tuszy i bezpośredniej sprzedaży mięsa.

W gospodarstwie agroturystycznym „Dylewianka”, odbyła się sesja seminaryjno-posterowa, na której wysłuchaliśmy interesujących wykładów dr. hab. Zbigniewa Karaczuna pt. „Wyzwania dla produkcji zwierzęcej – między protestem a zielonym ładem” i dr Marty Gajewskiej pt. „Jak nie budować murów – komunikacja eksperymentatora z komisją etyczną ds. doświadczeń na zwierzętach” oraz zostało przedstawionych 11 e-posterów.

Tegoroczne Warsztaty Zootechniczne były niezwykle interesujące i wzbudziły duże zaciekawienie uczestników, poszerzając ich wiedzę o utrzymaniu i hodowli bydła.

Więcej informacji w Przeglądzie Hodowlanym: <http://ph.ptz.icm.edu.pl/wp-content/uploads/2024/12/5-Kuczy%C5%84ska.pdf>

LXXXVIII Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego

LXXXVIII Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego odbył się w dniach 11-13 września 2024 r. w Uniwersytecie w Siedlcach. Konferencja objęta była Patronatem Honorowym Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Wojewody Mazowieckiego oraz Marszałka Województwa Mazowieckiego. Organizatorem wydarzenia było Koło Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego im. Michała Oczapowskiego w Siedlcach, a współorganizatorem Instytut Zootechniki i Rybactwa.

Zjazd wpisał się w obchody 55-lecia Uniwersytetu w Siedlcach. Motyw przewodni: „Hodowla zwierząt perspektywą rozwoju Polski” miał na celu przedstawienie perspektyw rozwoju Polski w aspekcie hodowli zwierząt. Tematyka obejmowała m.in.: wyzwania współczesnego świata związane ze wzrostem zapotrzebowania na żywność pochodzenia zwierzęcego, dostosowanie hodowli zwierząt do zmian klimatycznych, zachowanie bioróżnorodności, jak również wykorzystanie potencjału genetycznego rodzimych ras zwierząt. Dotyczyła zastosowania nowoczesnych technik diagnostycznych i technik wspomagania rozrodu, doskonalenia metod poprawy dobrostanu zwierząt i jakości produktów zwierzęcych oraz dążenia do poprawy zdrowotności i długowieczności zwierząt gospodarskich. Ochrona środowiska i dobrostan zwierząt to trendy, które będą determinować rozwój hodowli zwierząt w nadchodzącym czasie. Stożące przed hodowcami wyzwania to dążenie do obniżenia kosztów produkcji i utrzymanie wysokiej jakości produktu, tak aby polscy rolnicy mogli skutecznie konkurować na rynku Unii Europejskiej i rynku globalnym.

Dostosowanie produkcji zwierzęcej do nowych oczekiwań może być szansą rozwoju naszego kraju. Zjazd przyczynił się do integracji środowiska naukowego i praktyki hodowlanej, stanowił platformę wymiany poglądów pomiędzy naukowcami z wielu ośrodków badawczych oraz hodowcami i producentami z całej Polski. W trakcie obrad omówione zostały możliwości wdrażania osiągnięć naukowych do praktyki zootechnicznej, ochrony środowiska rolniczego, ochrony zasobów naturalnych i zachowania bioróżnorodności.

Pierwszego dnia podczas uroczystego otwarcia Zjazdu miało miejsce wręczenie odznaczeń oraz nagród i wyróżnień dla laureatów konkursów na najlepszą pracę doktorską i magisterską z zakresu zootechniki i rybactwa. Kolejnym punktem programu była sesja plenarna, w czasie której wygłoszone zostały trzy wykłady połączone z dyskusją oraz wystąpienia sponsorów głównych. Tego dnia odbyły się także wybory do Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego.

W drugim dniu Zjazdu przeprowadzona została Sesja Młodych Naukowców, w której na zasadach konkursu, wyłoniono najlepsze merytorycznie prace w j. polskim i angielskim, związane z tematem przewodnim Zjazdu. Wystąpienia oceniane były przez komisję złożoną z ekspertów z zakresu szeroko pojętej zootechniki. Tego dnia miały miejsce również obrady w 9 sekcjach specjalistycznych. Podczas obrad w sekcjach zaprezentowane zostały badania prowadzone w krajowych i zagranicznych ośrodkach naukowych oraz prowadzono dyskusje w specjalistycznych, branżowych grupach naukowców i praktyków. Merytoryczną część Zjazdu zwieńczyło uroczyste zakończenie, obejmujące podsumowanie oraz wręczenie nagród młodym naukowcom.

W ramach promocji województwa mazowieckiego tego dnia zorganizowano również wycieczkę z przewodnikiem po Siedlcach.

W trzecim dniu Zjazdu odbył się wyjazd specjalistyczny do farmy „Alpaki w Polsce” położonej w miejscowości Bujenka koło Ciechanowca oraz do Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu.

Władze Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego im. Michała Oczapowskiego w kadencji 2024-2028:

Prezes PTZ – prof. dr hab. Anna Wójcik,

Wiceprezes – prof. dr hab. Justyna Batkowska,

Wiceprezes – dr hab. inż. Marcin Pszczoła,

Sekretarz – dr hab. Wioleta Biel, prof. ZUT,

Skarbnik – dr hab. inż. Ewa Jastrzębska, prof. UWM,

Zastępca Skarbnika – dr inż. Ryszard Kujawiak

Członkowie Zarządu Głównego:

prof. dr hab. Joanna Barłowska,

prof. dr hab. Paweł Kasper Bielański,

dr hab. Elżbieta Jolanta Bombik, prof. uczelni,

prof. dr hab. Adam Cieślak,

dr hab. Katarzyna Czyż, prof. UPWr,

dr hab. Lidia Felska-Błaszczyk, prof. ZUT,

prof. dr hab. Stanisław Kondracki,

prof. dr hab. Dorota Kowalska,

prof. dr hab. Beata Kuczyńska,

prof. dr hab. dr h.c. mult. Zygmunt Litwińczuk,

prof. dr hab. Joanna Magdalena Makulska,

prof. dr hab. Dariusz Piwczyński,

dr inż. Wioletta Sawicka-Zugaj,

prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski.

Na posiedzeniu Zarządu Głównego PTZ w dniu 18 października 2024 powołano na funkcję Redaktora Naczelnego „Animal Science and Genetics” Panią dr hab. Ewę Sell-Kubiak, a na funkcję zastępcy Redaktora Naczelnego powołano Panią dr hab. Agnieszkę Ludwiczak.

Zdjęcia zaczerpnięto ze strony: <https://www.gov.pl/web/arimr/lxxxviii-zjazd-naukowy-polskiego-towarzystwa-zootechnicznego>

Opracowanie: dr inż. Joanna Płużańska, prof. dr hab. Anna Wójcik – Prezes PTZ

Konferencja „WYLĘGARNIA 2024”

Tegoroczną konferencję „Wylęgarnia 2024” zorganizowano w dniach 12-13 września, w Świeradowie Zdroju. Miasteczku położonym w Górach Izerskich, popularnej miejscowości uzdrowskiej i turystycznej (fot. 1). Miejscem spotkania był położony na obrzeżach tej miejscowości Cottonina Hotel & Mineral SPA Resort (fot. 2). Organizatorem konferencji był Zakład Akwakultury Instytutu Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza – PIB (IRS) we współpracy z Katedrą Ichtiologii i Akwakultury Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (UWM) (fot. 3). Patronat honorowy nad konferencją objął Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk (KNZiA PAN).

Konferencję, w której udział wzięło 70 osób reprezentujących różne podmioty związane z wylęgarnictwem i akwakulturą, otworzył Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego prof. dr hab. Zdzisław Zakęś (IRS; fot. 4, 5, 6). Przeprowadzono 3 sesje referatowe i jedną posterową, na których przedstawiono 31 prezentacji. W sumie konferencja obejmowała trzy bloki tematyczne, a pierwszy dotyczył szeroko rozumianych innowacji w żywieniu ryb. Moderatorem tej sesji był prof. dr hab. Zdzisław Zakęś. We wprowadzeniu podkreślił, że zwiększony popyt na pasze dla sektora akwakultury, tzw. akwapasze, związany z dynamicznym rozwojem tego sektora, a także kurczące się zasoby komponentów rybnych (mączki i oleje rybne) przyczyniły się do zmian w recepturach tych produktów.

Fot. 1. Jedna z urokliwych uliczek Świeradowa Zdroju (fot. Z. Zakęś)

Fot. 2. Miejsce organizacji Konferencji „Wylęgarnia 2024” Cottonina Hotel & Mineral SPA Resort (fot. Z. Zakęś)

Fot. 3. Członkowie Komitetu Organizacyjnego Konferencji „Wylęgarnia 2024” (od lewej: dr Maciej Rożyński (IRS), prof. dr hab. Zdzisław Zakęś (IRS), prof. dr hab. Krystyna Demska-Zakęś (UWM, KNZiA PAN), mgr Marek Hopko (IRS), mgr Michał Cydzik (IRS) (fot. M. Cydzik)

W ostatnich 2-3 dekadach udział surowca rybnego zmalał kilkukrotnie. Stawia to przed producentami akwapasz określone wyzwanie polegające na znalezieniu zamienników tych komponentów czy też tzw. dodatków funkcjonalnych poprawiających cechy fizyczne, strawność pasz, a także odporność ryb na stres i choroby. Referat dotyczący związków bioaktywnych stosowanych w żywieniu ryb i ich potencjału dla rozwoju sektora akwakultury zaprezentowała dr hab. Agata Cejko (IRS).

Fot. 4. Otwarcie konferencji przez Przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego Konferencji „Wylęgarnia 2024” prof. dr. hab. Zdzisława Zakęsia (fot. M. Hopko)

Fot. 5. Uczestnicy Konferencji „Wylęgarnia 2024” w czasie sesji referatowej (fot. M. Cydzik)

Fot. 6. Rozmowy kulturalowe (fot. M. Hopko)

Swoimi wynikami z uczestnikami konferencji podzielili się też pracownicy Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu (UP Poznań). Dr Mateusz Rawski przedstawił zagadnienie żywienia ryb jesiotrowatych z uwzględnieniem alternatywnych materiałów paszowych. W swojej prezentacji skoncentrował się na potencjalnych możliwościach zastosowania białka i tłuszczu pozyskiwanych z biomasy larw owadów w procesie produkcji akwapasz. Z kolei wykład dr. hab. Jana Mazurkiewicza obejmował podobne zagadnienie, ale obiektem przedstawionych badań były karpiokształtne reofilne. Dr Piotr Niewiadomski (IRS) przedstawił temat odnoszący się do potencjalnych możliwości zastosowania skwalenu (dodatek do akwapasz) w żywieniu ryb jesiotrowatych, łososiowatych i okoniowatych. Tematem wykładu prof. dr hab. Krystyny Demskiej-Zakęś (UWM, KNZiA PAN) były nanocząstki. Autorka poruszyła bardzo interesujące zagadnienie odnoszące się do potencjalnych możliwości zastosowania nanomateriałów jako nośników i adiuwantów w szczepionkach dla ryb oraz nośników nutrientów. Drugi blok tematyczny (sesja referatowa) poświęcona była problematyce zdrowia ryb. Dr Elżbieta Terech-Majewska (AQUASPIN, Tuławki) wygłosiła referat na temat wymagań weterynaryjnych w kontekście aktualnych aktów prawnych odnoszących się do ochrony zdrowia zwierząt akwakultury. Dr hab. Agnieszka Pękala-Safińska (UP Poznań) zreferowała zagadnienie zaburzeń zdrowotnych notowanych w czasie podchowów wczesnych stadiów rozwojowych ryb łososiowatych. Kolejny referat poruszał problematykę stosowania autoszczepionek w hodowlach pstrąga tęczo-

wego. Mgr Michał Cydzik (IRS) omówił teoretyczne i praktyczne możliwości stosowania autoszczepionek w obiektach akwakultury nastawionej na produkcję pstrąga tęczowego. Wykłady na temat efektów stosowania dodatków immunostymulujących w żywieniu ryb karpiokształtnych przedstawiła dr Barbara Kazuń (IRS), a u ryb łososiowatych dr Maciej Rożyński (IRS).

Moderatorem sesji referatowej przeprowadzonej drugiego dnia konferencji była dr hab. Agata Cejko (IRS). Główną część tej sesji stanowił trzeci blok tematyczny poświęcony problematyce stosowania niekonwencjonalnych diet paszowych w podchowach ryb karpiokształtnych. Referaty zaprezentowali dr hab. Rafał Kamiński, prof. dr hab. Jacek Wolnicki i mgr Rafał Grabowski (wszyscy z IRS). W dalszej części tej sesji odbyły się wykłady poświęcone innowacyjnym rozwiązaniom w kontrolowanych podchowach i rozrodach ryb, a także zagadnieniom genetycznym. Owocem projektu „Wylęgarnia 2024” jest m.in. licząca 280 stron recenzowana monografia zatytułowana „Innowacje w żywieniu i wylęgarnictwie ryb” (fot. 7).

Fot. 7. Monografia, która została wydana w ramach projektu „Wylęgarnia 2024” (fot. H. Chmielewski)

*Opracowanie: Prof. dr hab. Zdzisław Zakęś – Zakład Akwakultury,
Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza-PIB*

XXXIV Międzynarodowe Sympozjum Drobiarskie Polskiego Oddziału Światowego Towarzystwa Wiedzy Drobiarskiej

Sympozjum, z udziałem 280 delegatów z kraju i z zagranicy, odbyło się w dniach 16-18 września 2024 roku w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie. Dla praktyków dedykowany był szczególnie „Dzień Hodowcy”, rozpoczynający drobiarską debatę.

Uroczystego otwarcia Sympozjum dokonali: prof. dr hab. Katarzyna Ognik – przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego, prof. dr hab. Bartosz Sołowiej – Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą oraz prezes Polskiego Oddziału WPSA prof. dr hab. Krzysztof Kozłowski.

Jednym z najważniejszych punktów spotkania była podniosła ceremonia – nadania członkostwa honorowego Światowego Stowarzyszenia Wiedzy Drobiarskiej czterem wybitnym uczonym i praktykom (szczegóły w Wydarzeniach).

Jednym z głównych punktów programu tegorocznego Sympozjum było forum dyskusyjne, pt. „Aktualne trendy i wyzwania w polskiej i europejskiej produkcji drobiarskiej”. Moderatorami dyskusji były uznane autorytety w osobach: prof. dr hab. Barbary Biesiady-Drzazgi z Uniwersytetu w Siedlcach, prof. dr hab. Krzysztofa Kozłowskiego z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i Dariusza Goszczyńskiego – Prezesa Zarządu Krajowej Rady Drobiarstwa – Izby Gospodarczej w Warszawie.

Wiele miejsca w dyskusji poświęcono sytuacji na globalnym rynku mięsa drobiowego i jaj, a także problemom związanym ze zwalczaniem ptasiej grypy.

Niezwykle interesująca była również sesja plenarna, podczas której referaty wygłosili: prof. dr Birger Svihus (z Norweskiego Uniwersytetu Przyrodniczego w Aas), prof. Jurgen Zentek (z Wolnego Uniwersytetu w Berlinie), dr Adam Sacranie (z A. Sacranie Nutrition, Wielka Brytania), a także prof. dr hab. Małgorzata Kwiecień (współautor: dr hab. Kornel Kasperek) oraz prof. UP dr hab. Dagmara Stępień-Pyśniak z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Po raz dziesiąty rozstrzygnięto Konkurs im. Profesora Andrzeja Farugi na najlepszą pracę dyplomową z zakresu drobiarstwa. Pierwsze miejsce zajęła praca mgr. Muhammada Rummana Aslama, wykonana pod kierunkiem dr. hab. Bartosza Kierończyka w Katedrze Żywienia Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Kolejnych dwoje laureatów, mgr Kinga Rokicka i mgr Dawid Kucio, wykonało prace magisterskie pod kierunkiem dr. Kamila Drabika w Zakładzie Doskonalenia Zwierząt i Drobiarstwa, Instytutu Biologicznych Podstaw Produkcji Zwierzęcej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Tradycyjnie odbył się Konkurs im. Jerzego Będkowskiego na najlepsze doniesienie naukowe prezentowane w języku angielskim, przez młodych adeptów nauki. Dwa pierwsze miejsce zdobyły reprezentantki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie: Katarzyna Woś i Marianna Wacko. Ostatnie miejsce na podium przypadło Dominice Szkopek z Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego Polskiej Akademii Nauk w Jabłonie.

Oprócz wspomnianych już sesji plenarnej oraz młodych naukowców, obrady odbywały się w pięciu sesjach specjalistycznych: */ aspekty środowiskowe w produkcji drobiarskiej (3 doniesienia), */ biologiczne podstawy hodowli i produkcji drobiarskiej (16 doniesień), */ jakość produktów drobiarskich (7 doniesień), */ profilaktyka weterynaryjna (9 doniesień), */ żywienie drobiu (20 doniesień), */ wielotematyczna sesja posterowa (33 doniesienia).

Doskonale zorganizowane, bogate merytorycznie, sympozjum przechodzi do historii. Gospodarzami przyszłorocznego spotkania naukowców i praktyków drobiarstwa będzie Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie oraz Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie.

Zdjęcia: organizatorzy sympozjum

Opracowanie: prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski

Kongres ECAAS (European Congress on Applied Animal Sciences) w dniach 9-10 listopada 2024 r. we Wrocławiu

Dzięki współpracy z wieloma ośrodkami naukowymi w Polsce oraz za granicą, a także z organizacjami naukowymi i branżowymi mieliśmy okazję zorganizować wydarzenie jakim był kongres ECAAS (European Congress on Applied Animal Sciences). Już po raz drugi, we Wrocławiu, 9-10 listopada 2024 r., przyjęliśmy gości zarówno z kraju jak i Europy tworząc tym samym przestrzeń do wymiany różnych doświadczeń, nawiązywania nowych kontaktów i upowszechniania wyników badań naukowych. Wydarzenie skierowane było do lekarzy weterynarii, zootechników, rolników oraz osób zajmujących się problematyką produkcji zwierzęcej. Ideą tego Kongresu było połączenie nauki z praktyką, a przede wszystkim identyfikowania i wyznaczania nowych kierunków rozwoju w hodowli zwierząt gospodarskich oraz produkcji żywności pochodzenia zwierzęcego. Kongres zorganizowano pod patronatem najważniejszych krajowych instytucji w tym Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Głównego Lekarza Weterynarii, Marszałka Województwa Dolnośląskiego, Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Wrocławskiego Centrum Akademickiego, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, jak również pod patronatem medialnym portalu Biotechnologia.pl oraz TVP3 Wrocław.

Podczas sesji plenarnych wybitni badacze z Belgii, Hiszpanii, Włoch, Słowacji oraz ze Szwajcarii dzielili się z uczestnikami wydarzenia swoimi najnowszymi osiągnięciami naukowymi, oraz krytycznym spojrzeniem na różne aspekty produkcji zwierzęcej. Wzorem poprzedniego roku, wykłady plenarne głoszone były zarówno przez doświadczonych specjalistów, jak i młodych, bardzo obiecujących badaczy. Wśród zaproszonych autorytetów swoją obecnością zaszczytili nas prof. Heiner Bollwein (University of Zurich), prof. Adolfo Paz (University of Santiago de Compostela), prof. Gabriel Kováč (University of Veterinary Medicine and Pharmacy in Košice), dr Alice Perrucci (University of Torino) oraz dr Pejman Ghaffari (Free University of Brussels). Punktem kulminacyjnym pierwszego dnia obrad była debata poświęcona kwestiom finansowania badań o profilu weterynaryjnym, zootechnicznym oraz biologicznym, a także problematyce kierunków kształcenia na wydziałach prowadzących studia z zakresu zootechniki i kierunków pokrewnych. W dyskusji udział wzięli: prof. Stanisław Kondracki (Uniwersytet w Siedlcach) – jako prowadzący, prof. Tomasz Szwaczkowski (Przewodniczący Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN), prof. Marcin Gołębiewski (Prorektor ds. rozwoju, SGGW) oraz prof. Arkadiusz Pietruszka (Dziekan Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt, ZUT).

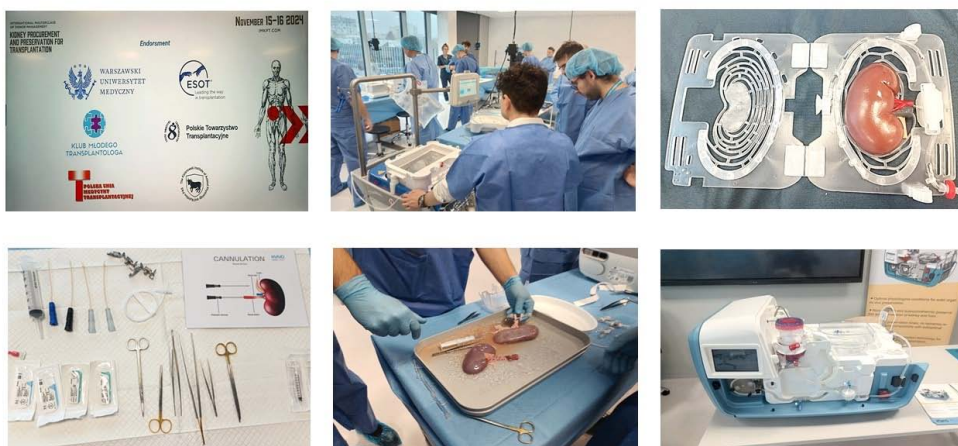
Dyskusja podczas tej części spotkania została zaprotokołowana, a efektem niniejszej debaty będzie przygotowanie apelu środowiska naukowego związanego z rozwojem produkcji zwierzęcej do władz państwa w sprawie zidentyfikowanych podczas debaty problemów i możliwości ich rozwiązania. Podczas drugiego dnia obrad uczestnicy Kongresu prezentowali efekty prowadzonych przez swoje zespoły projektów. Dyskusje nad możliwościami ich wdrożenia w praktyce prowadzili w trzech tematycznych panelach, tj. Zdrowie i dobrostan zwierząt, Produkcja zwierzęca i bezpieczeństwo żywności, Rozród zwierząt. Całe wydarzenie zgromadziło zarówno naukowców, kierowników jednostek organizacyjnych różnych krajowych uczelni, lekarzy weterynarii, zootechników, doktorantów oraz studentów, jak i przedstawicieli środowiska branżowego. Głównymi Organizatorami wydarzenia byli Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu oraz Stowarzyszenie Producentów Sektora Rolno-Spożywczego VERUS. W skład Komitetu Organizacyjnego wchodził profesorowie z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oraz Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie. Więcej informacji: <https://www.ecaas-congress.com/pl>

Zdjęcie: prof. dr hab. Anna Wójcik

*Opracowanie: dr hab. Alicja Kowalczyk, prof. uczelni,
Wydział Biologii i Hodowli Zwierząt, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu*

Międzynarodowa Konferencja „International Masterclass of Donor Management, Kidney Procurement and Preservation for Transplantation”

W dniach 15-16.11.2024 r. w Centrum Symulacji Medycznej i Innowacji Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego przy współudziale Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego PAN oraz Kliniki Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej Endokrynologicznej i Transplantacyjnej Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego odbyła się międzynarodowa konferencja poświęcona teoretycznym i praktycznym aspektom związanym z transplantologią nerek pt. „International Masterclass of Donor Management, Kidney Procurement and Preservation for Transplantation”. Zaproszonymi prelegentami byli jedni z najwybitniejszych ekspertów w Europie specjalizujący się w zagadnieniach związanych z pobieraniem, perfuzją i konserwacją nerek.

Uczestnicy Konferencji mieli okazję spotkać się z czołowymi klinicystami z najlepszych ośrodków w Europie m.in. z University of Oxford, Cambridge University, Leiden University Medical Center, Erasmus Medical Center w Rotterdamie, University Medical Center w Groningen i Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Zdjęcia zaczerpnięto ze strony: <https://www.facebook.com/ifzzPAN>

Opracowanie: Dyrekcja Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt
im. Jana Kielanowskiego PAN

Tytuły i stopnie naukowe

PROFESURY

Prof. dr hab. Andrzej Jakubczak (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) – postanowienie Prezydenta RP z dnia 15 maja 2024 r.

Prof. dr hab. Dariusz Fey (Morski Instytut Rybacki – PIB) – postanowienie Prezydenta RP z dnia 27 czerwca 2024 r.

Prof. dr hab. Piotr Skąlecki (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) – postanowienie Prezydenta RP z dnia 22 sierpnia 2024 r.

HABILITACJE

Dr hab. inż. Anna Jankowska-Mąkosa (UPWr Wrocław) – nadanie stopnia doktora habilitowanego przez Radę Naukową dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu w dniu 23 kwietnia 2024 r.

Osiągnięcie naukowe: „**Poziom zarażenia endopasożytami u świń i dzików, użytkowość i profilaktyka**”.

Dr hab. inż. Krzysztof Karpiesiuk (UWM w Olsztynie) – nadanie stopnia doktora habilitowanego przez Radę Naukową Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w dniu 11 lipca 2024 r.

Osiągnięcie naukowe: „**Efektywność stosowania poekstrakcyjnej śruty guar (*Cyamopsis tetragonoloba*) w żywieniu tuczników**”

Dr hab. inż. Jakub Biesek (PBS) – nadanie stopnia doktora habilitowanego przez Radę Naukową dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Politechniki Bydgoskiej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w dniu 30.08.2024 r.

Osiągnięcie naukowe: „**Zmiany cech fizykochemicznych struktur pozazarodkowych w czasie inkubacji definiujących wartość biologiczną jaj wylęgowych trzech gatunków drobiu**”.

Dr hab. Kamil Zygmunt Sierżant (UPWr Wrocław) – nadanie stopnia doktora habilitowanego przez Radę Naukową dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu w dniu 29 października 2024 r.

Osiągnięcie naukowe: „**Możliwość poprawy statusu antyoksydacyjnego oraz wydajności produkcyjnej u świń i kurcząt brojlerów**”.

DOKTORATY

Dr inż. Marcin Gumowski (Uniwersytet Przyrodniczy w Wrocławiu) – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Naukowej Zootechnika i Rybactwo UPWr w Wrocławiu w dniu 23.04.2024 r.

Tytuł rozprawy: „Opracowanie i zastosowanie preparatu opartego o naturalne składniki roślinne w profilaktyce odchowu brojlera kurzego”

Promotor: dr hab. inż. Mariusz Korczyński, prof. uczelni

Dr Arkadiusz Duda (Instytut Rybactwa Śródlądowego – PIB w Olsztynie) – nadanie stopnia doktora przez Radę Naukową IRS-PIB w dniu 18 czerwca 2024 r.

Tytuł rozprawy: „Ocena praktyk hodowlanych młodocianych jesiotrów przeznaczonych do zarybienia”

Promotor: dr hab. Piotr Dębowski

Dr inż. Wojciech Wójcik (SGGW) – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo SGGW w Warszawie w dniu 02.07.2024 r.

Tytuł rozprawy: „Wpływ suplementacji β -alaniną i wyciągiem z czosnku w paszy na ograniczenie poziomu amin biogennych w mięśniach szkieletowych kurcząt brojlerów”

Promotor: dr hab. Monika Łukasiewicz-Mierzejewska, prof. SGGW

Promotor pomocniczy: dr hab. Krzysztof Damaziak, prof. SGGW

Dr inż. lek. wet. Zuzanna Stefania Całyniuk (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w dniu 10 lipca 2024 r.

Tytuł rozprawy: „Wpływ różnych proporcji lizyny, argininy i metioniny w diecie na metabolizm oraz wyniki produkcyjne indyków”

Promotor: prof. dr hab. Katarzyna Ognik

Dr inż. Wiktoria Janicka (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w dniu 10 lipca 2024 r.

Tytuł rozprawy: „Potencjał sygnałów dźwiękowych do tworzenia wirtualnych ogrodzeń pastwiskowych dla koni”

Promotor: dr hab. Izabela Wilk, prof. uczelni

Dr Magdalena Stobiecka (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w dniu 10 lipca 2024 r.

Tytuł rozprawy: „Wpływ wybranych czynników na potencjał antyoksydacyjny mleka pozyskiwanego od krów rasy holsztyńsko-fryzyjskiej i produktów wytwarzanych na jego bazie”

Promotor: prof. dr hab. Jolanta Król

Dr inż. Damian Bień (SGGW) – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo SGGW w Warszawie w dniu 24.09.2024 r.

Tytuł rozprawy: „Wpływ różnych form selenu i ekstraktu z konopi siewnej (*Cannabis sativa* L.) na wyniki odchowu oraz jakość mięsa kurcząt brojlerów”

Promotor: dr hab. Monika Michalczuk, prof. SGGW

Dr inż. Iwona Kuropatwińska (Politechnika Bydgoska) – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Naukowej Zootechnika i Rybactwo PBŚ w Bydgoszczy w dniu 08.11.2024 r.

Tytuł rozprawy: „Uwarunkowania fizjologiczne i środowiskowe zdolności wydojowej i zdrowotności gruczołu mlecznego krów dojonych automatycznie”

Promotor: dr hab. inż. Mariusz Bogucki, prof. PBŚ

Dr Ewa Kwita (ZUT) – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo ZUT w Szczecinie w dniu 20.11.2024 r.

Tytuł rozprawy: „Ocena funkcjonalnych i strukturalnych zmian plemników knura podczas przechowywania nasienia w stanie płynnym z uwzględnieniem polimorfizmu genów CD9, DAZL, ESR2 i PIWIL4 oraz grupy genetycznej”.

Promotor: prof. dr hab. Jan Udała

Promotor pomocniczy: dr hab. Daniel Polasik, prof. ZUT

Dr inż. Julita Milik (Politechnika Bydgoska) – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Naukowej Zootechnika i Rybactwo PBS w Bydgoszczy w dniu 22.11.2024 r.

Tytuł rozprawy: „Efektywność zastosowania dodatków paszowych do preparatu mlekozastępczego na wyniki odchowu cieląt”

Promotor: dr hab. inż. Katarzyna Budzińska, prof. PBS

Promotor pomocniczy: dr hab. inż. Paweł Górka, prof. URK

Dr Paulina Przybylska (Uniwersytet Przyrodniczy w Wrocławiu) – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Naukowej Zootechnika i Rybactwo UPWr we Wrocławiu w dniu 26.11.2024 r.

Tytuł rozprawy: „Wybrane polimorfizmy pojedynczych nukleotydów (SNPs) genu FASN oraz inne czynniki wpływające na skład i zawartość tłuszczu mleka krów”

Promotor: prof. dr hab. inż. Marian Kuczaj

Dr inż. Konrad Wiśniewski (SGGW) – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo SGGW w Warszawie w dniu 26.11.2024 r.

Tytuł rozprawy: „Opracowanie wzorca użytkowości mięsnej bydła rasy polska czerwona w odniesieniu do bydła rasy limousine pochodzenia francuskiego i polskiego”

Promotor: prof. dr hab. Beata Kuczyńska

Promotor pomocniczy: dr Janusz Piotrowski

Dr Paulina Agnieszka Boško (ZUT) – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo ZUT w Szczecinie w dniu 4.12.2024 r.

Tytuł rozprawy: „Ocena wartości odżywczej i właściwości antyoksydacyjnych liści rokitnika zwyczajnego (*Hippophae rhamnoides* L.)”.

Promotor: dr hab. inż. Wioletta Biel, prof. ZUT

Pro memoria

Prof. dr hab. Franciszek Przekop (1935-2024)

Franciszek Przekop urodził się 11 kwietnia 1935 r. w Turówce, w powiecie augustowskim. Po ukończeniu studiów na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Warszawskiego, w 1961 r. jako magister biologii rozpoczął pracę naukową w Instytucie Fizjologii i Żywienia Zwierząt Polskiej Akademii Nauk w Zakładzie Neurofizjologii i Endokrynologii kierowanym przez Profesora Eugeniusza Domańskiego. Stopnie naukowe z zakresu nauk przyrodniczych: doktora (1969), doktora habilitowanego (1981) oraz tytuł profesora nauk przyrodniczych (1991) uzyskał na Wydziale Biologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Główną tematyką badań Profesora, której był wierny przez całe życie zawodowe, były prace nad rolą ośrodkowego układu nerwowego w regulacji sekrecji hormonów gonadotropowych przysadki mózgowej u owcy. Swoją wiedzę Pan Profesor poszerzał na stażach naukowych zagranicą, m.in. w Endocrine Research Unit, Michigan State University (USA), Institute National de la Recherche Agronomique, Nouzilly (Francja) czy Institute of Experimental and Clinical Pharmacology, University Graz (Austria).

W latach 1982-2000 był kierownikiem Pracowni Neuroendokrynologicznej, a następnie przez wiele lat kierował Zakładem Neuroendokrynologii. Profesor wypromował wielu pracowników naukowych, niektórzy z nich do dzisiaj pracują w Instytucie.

Pan Profesor jako wybitny specjalista w zakresie neuroendokrynologii, w 1986 r. został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, w 1987 r. otrzymał Medal Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego. Za prace naukowe otrzymał dwukrotnie nagrodę zespołową Sekretarza PAN (1971, 1988), nagrodę indywidualną Wydziału Nauk Rolniczych i Leśnych (1980) oraz dwa dyplomy uznania Wydziału Nauk Rolniczych i Weterynaryjnych (2000, 2004).

Pan Profesor zmarł 13 lipca 2024 r. w Warszawie i został pochowany w Augustowie, w swoich rodzinnych stronach.

Opracowanie: Dyrekcja Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego PAN

Prof. dr hab. Maciej Żurkowski, czł. rzecz. PAN (1932-2024)

W dniu 30 października 2024 roku na Starych Powązkach w Warszawie Wydział II Nauk Biologicznych i Rolniczych PAN pożegnał zmarłego w dniu 23 października 2024 roku Profesora Macieja Żurkowskiego, członka rzeczywistego Polskiej Akademii Nauk.

Pan prof. Maciej Żurkowski był wybitnym genetykiem i specjalistą w dziedzinie nauk zootechnicznych. Był związany z Instytutem Genetyki i Biotechnologii Zwierząt PAN w Jastrzębcu, Instytutem Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie oraz Stacją Badawczą Rolnictwa Ekologicznego i Hodowli Zachowawczej PAN w Popielnie.

W latach 1987-1994 pełnił funkcję zastępcy sekretarza Wydziału V Nauk Rolniczych i Leśnych PAN. Był wieloletnim dyrektorem Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu (1972-1987). W latach 1995-2003 kierował Stacją Badawczą Rolnictwa Ekologicznego i Hodowli Zachowawczej PAN w Popielnie. Był członkiem wielu komitetów naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytucji związanych z organizacją nauki i ochroną przyrody. W latach 1975-1987 był Sekretarzem Komitetu Nagród Państwowych. Był też członkiem Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów oraz Rady Ochrony Przyrody przy Wojewodzie Warmińsko-Mazurskim.

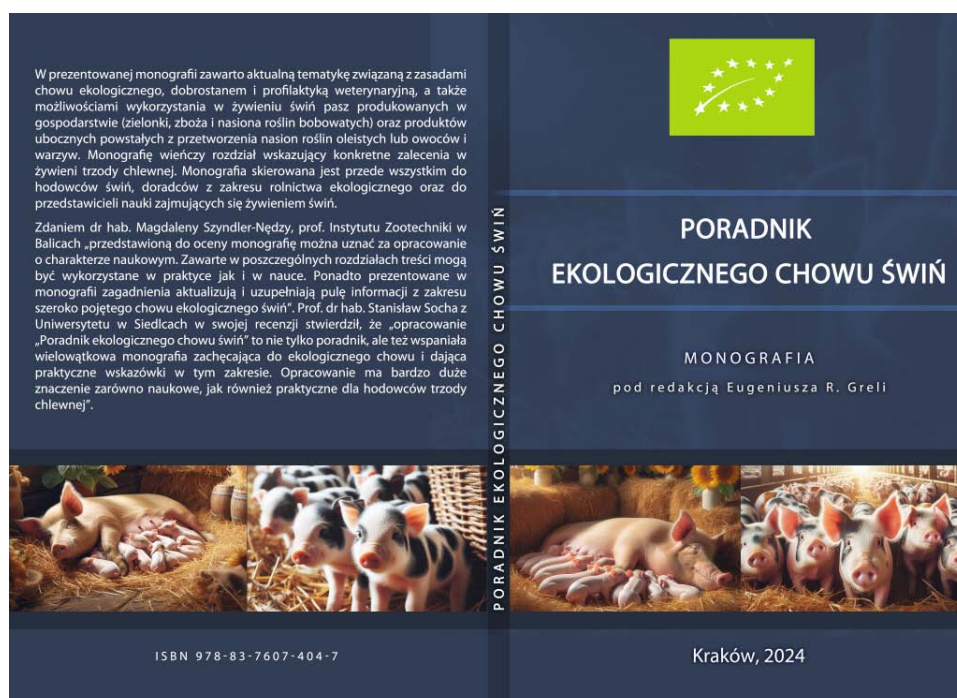
Odznaczony m.in.: Nagrodą Roku Nauki Polskiej, Nagrodą Sekretarza Naukowego PAN oraz Nagrodą Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

Z wielkim smutkiem żegnamy cenionego badacza i człowieka. Zachowujemy w pamięci Jego ogromne oddanie sprawom nauki i ludzi.

Rodzinie Pana Profesora składamy wyrazy głębokiego współczucia.

*Informacje zaczerpnięto ze strony:
<https://pan.pl/pozegnanie-profesora-macieja-zurkowskiego/>*

Nowe książki

Monografia została napisana pod redakcją prof. dra hab. Eugeniusza Greli z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Autorami/współautorami rozdziałów w monografii są: prof. dr hab. Eugeniusz R. Greli, dr hab. Wioletta Samolińska i mgr Agata Bielak z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, dr hab. Anita Zaworska-Zakrzewska i dr Małgorzata Kasprzowicz-Potocka z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, prof. dr hab. Małgorzata Świątkiewicz i dr Łukasz Gala z Instytutu Zootechniki PIB, dr Henryk Skórnicki i dr Dariusz Pomykała z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

Publikacja jest wynikiem wieloletnich badań lub pracy naukowej i administracyjnej autorów tej monografii, skupiających się na zagadnieniach działalności instytucji na rzecz polskiego rolnictwa (MRiRW, KOWR, CDR, uczelnie i instytuty naukowe związane z rolnictwem), produkcji i zużycowania pasz, profilaktyki niektórych schorzeń aż po opracowanie tabel składu chemicznego i wartości pokarmowej pasz treściwych

i objętościowych, produktów ubocznych przemysłu rolno-spożywczego i zaleceń ich praktycznego stosowania w chowie ekologicznym świń. Szczególnym bodźcem do opracowania tego poradnika były wyniki prac badawczych z dwóch ostatnich lat (2023-2024) finansowanych przez MRiRW odnośnie badań w zakresie planowania upraw roślin paszowych i optymalizacji produkcji ekologicznej pasz, z uwzględnieniem wykorzystania produktów ubocznych z przetwórstwa ekologicznego, w tym zasady ich przygotowania na poziomie gospodarstwa, kończące się opracowaniem przewodników dobrych praktyk (projekty DEJ.re.027.2.2023 oraz DEJ.re.765.12.2024). W opracowaniu znajdują się następujące rozdziały:

- działania MRiRW na rzecz ekologicznego chowu zwierząt,
- działania Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na rzecz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa ekologicznego,
- oddziaływania CDR w zakresie ekologicznego chowu zwierząt, w tym głównie świń,
- zasady ekologicznego chowu zwierząt,
- dobrostan i profilaktyka weterynaryjna świń,
- zboża i produkty uboczne z ich przetwarzania,
- nasiona roślin bobowatych,
- produkty uboczne z produkcji olejów roślinnych,
- pasze objętościowe i produkty uboczne z przetworzenia owoców i warzyw, w tym kiszonki,
- zalecenia żywieniowe dla świń utrzymywanych w chowie ekologicznym.

Czytelnikom i entuzjastom ekologicznych metod produkcji zwierzęcej należy życzyć satysfakcjonującej lektury i dostępnego źródła informacji o istotnych problemach w szeroko rozumianym rolnictwie ekologicznym, zwłaszcza dość trudnej jego części, czyli chowie i hodowli świń. Patronat naukowy nad publikacją objął Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN.

W październiku 2024 roku ukazał się pierwszy krajowy podręcznik z zakresu prewencji weterynaryjnej „Prewencja weterynaryjna z elementami zarządzania zdrowiem stada” (Wydawca Urban & Partner, Redakcja naukowa – profesorowie: Zabielski R., Stefaniak T., Gajewski Z., Patronat: Komitet Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu PAN). Współautorami publikacji są naukowcy z wielu ośrodków naukowych oraz innych zajmujących się np. hodowlą i edukacją (Ogrody Zoologiczne). Są wśród nich uczeni reprezentujący zootechnikę i rybactwo: prof. dr hab. czł. koresp. PAN Małgorzata Szumacher i prof. dr hab. Adam Cieślak (z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu), oraz prof. dr hab. Robert Kupczyński (z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu) i dr hab. Daniel Źarski, prof. Instytutu (z Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie).

Prewencja weterynaryjna jest obecnie uważana za kluczowy element efektywnej produkcji zwierzęcej, dlatego w programach studiów weterynaryjnych poświęca się jej ponad 70 godzin dydaktycznych. Zapotrzebowanie na taki podręcznik było bardzo duże i wynikało z szeregu zmian, jakie obserwujemy w podejściu do opieki weterynaryjnej od interwencji wyłącznie leczniczej do złożonego systemu zapobiegania pogorszeniu się stanu zdrowia zwierząt.

Podręcznik przeznaczony jest głównie dla studentów weterynarii, ale ze względu na jego kompleksowość przydatne informacje znajdą w nim także z pewnością praktykujący lekarze weterynarii, zootechnicy i wszyscy czytelnicy związani z branżą szeroko pojętych nauk o zwierzętach. Poszczególne rozdziały zostały napisane przez wybitnych i uznanych naukowców, reprezentujących wiele uczelni, ośrodków PAN i ministerialnych instytutów naukowych oraz szereg specjalizacji weterynaryjnych. Prof. dr hab. n. wet. Tomasz Janowski podkreślił kompleksowość podręcznika, szczególnie zaś uwzględnienie w nim zarówno ważnych implikacji społecznych chowu i prewencji zwierząt, jak również szczegółowej problematyki gatunków zwierząt dotychczas zupełnie nieuwzględnionych w takich opracowaniach. Lek. wet. Krzysztof Jażdżewski, Główny Lekarz Weterynarii, wskazuje z kolei na niezwykle interesujące opisanie roli lekarza weterynarii w zapobieganiu wystąpienia chorób u zwierząt.

Kalendarium konferencyjne

Wydarzenie	Data i miejsce
KRAJOWE	
Konferencja naukowa „Alpaki w pytaniach: Nauka – Praktyce”	11 marca 2025 r. Kraków
XXX Szkoła Zimowa Hodowców Bydła https://szkolazimowa.urk.edu.pl/	24-27 marca 2025 r. Zakopane
XIX Forum Zootechniczno-Weterynaryjne „Dobrostan – kluczowy element nowoczesnej hodowli i zdrowia zwierząt”	24-25 kwietnia 2025 r. Poznań
LXXXIX Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego „Rolnictwo precyzyjne i chów przyjazny środowisku”	17-19 września 2025 r. Bydgoszcz
MIĘDZYNARODOWE	
I Międzynarodowa Konferencja eMastitis Pierwsza edycja konferencji organizowanej przez Katedrę Hodowli Zwierząt, Instytutu Nauk o Zwierzętach, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz Katedrę Chorób Wewnętrznych i Diagnostyki, Wydziału Medycyny Weterynaryjnego i Nauk o Zwierzętach, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu	20 lutego 2025 r. w formie hybrydowej – stacjonarnie w Instytucie Nauk o Zwierzętach SGGW w Warszawie oraz transmitowana na kanale YouTube
„Krowa mleczna w pytaniach”: „Immunosupresja i hipokalcemia w okresie okołoporodowym u krów mlecznych – jak możemy im zapobiegać?”	12-13 marca 2025 r. Kraków
EAAP Regional Meeting 2025 “Animal Production in the Changing World” https://regional2025.eaap.org/	9-11 kwietnia 2025 r. Kraków
24th European Symposium on Poultry Nutrition Organised by the Belgium & Netherlands branches of WPSA https://www.espn2025.eu/?cn-reloaded=1	June 23th – 26th, 2025 Maastricht, The Netherlands
76th EAAP 2025 European Federation of Animal Science https://www.cmi.at/en/eaap-2025	August 25th – 29th, 2025 Innsbruck, Austria
XXXV Międzynarodowe Sympozjum Polskiego Oddziału Światowego Stowarzyszenia Wiedzy Drobiarskiej PB WPSA połączone z 9th International Scientific Symposium „POULTRY DAYS 2018”, które odbędą się pod hasłem „Nauka praktyce – praktyka nauce”	8-10 września 2025 r. Kraków
XXth European Symposium on the Quality of Eggs and Egg Products and XXVIth European Symposium on the Quality of Poultry Meat https://eggmeat2025.com/	September 14th – 17th, 2025 Zadar, Croatia
8th EAAP International Symposium on Energy and Protein Metabolism and Nutrition (ISEP 2025) https://isep2025-fbn.de/	September 15th – 18th, 2025 Rostock-Warnemünde, Germany
13th European Symposium on Poultry Genetics in Gdansk https://www.espg2025.org/	October 8th – 10th, 2025 Gdańsk

Save The Date
3rd EAAP Regional Meeting
Animal Production in the Changing World

Krakow, Poland
9th - 11th
April 2025

EAAP
 European Federation of Animal Science

QR code and **STAY TUNED!** icon.

13th
European Symposium
on Poultry Genetics
 October 8-10, 2025, Gdańsk, Poland

Redakcja: Brygida Ślaska, Anna Wójcik, Paweł Konieczka,
Eugeniusz Grela, Maciej Murawski, Bogumiła Pilarczyk,
Kamila Puppel, Maria Siwek-Gapińska, Tomasz Szwaczkowski,
Zdzisław Zakęś, Grzegorz Żak

Kontakt: promocjaZiR@up.lublin.pl
Skład i łamanie – Joanna Płużańska
Projekt okładki – Patryk Grela

Sponsor wydawniczy

